

## LIETUVOS MUZIEJŲ KELIAS 2021

### NACIONALINĖS KULTŪRINĖS TAPATYBĖS

### FORMAVIMO IR PUOSELĖJIMO PROGRAMA „TĖVYNĖS IEŠKOJIMAS“

(Skiriama Lietuvos Respublikos atkūrimo trisdešimtmečiui pažymėti)

### LIETUVOS MUZIEJŲ KELIAS „KULTŪRINIAI KRAŠTOVAIZDŽIAI: PARKŲ IR SODŲ MENAS“

2021 M. LIEPOS 2–RUGSĖJO 27 D.

#### PROGRAMA

**ŽEMAITIJOJE** liepos 2–liepos 25 d.

**MAŽOJOJE LIETUVOJE** liepos 26–rugpjūčio 8 d.

**SUVALKIJOJE (SŪDUVOJE)** rugpjūčio 9–rugpjūčio 22 d.

**DŽŪKIJOJE** rugpjūčio 23–rugsėjo 5 d.

**AUKŠTAITIJOJE** rugsėjo 6–26 d.

2019–2021 m. Lietuvos muziejų asociacija ir jos nariai muziejai įgyvendina nacionalinės kultūrinės tapatybės formavimo ir puoselėjimo programą „Tėvynės ieškojimas“, skirtą Lietuvos Respublikos atkūrimo 1990 m. kovo 11 d. 30-mečio sukakčiai 2020 m. pažymėti.

Šią kultūros paveldo aktualinimo projekto „Lietuvos muziejų kelias“ (LMK) programą įkvėpė Nobelio literatūros premijos laureatas ir Lietuvos garbės pilietis Česlovas Milošas (Czesław Miłosz) – vienas didžiųjų XX a. rašytojų, itin jautriai ir tauriai išreiškęs Tėvynės ieškojimo temą, savo kūryba pasauliui apibūdinęs Lietuvos kraštovaizdžius ir jo niekad nepalikusias gimtojo krašto dvasias.

LMK 2019 m. renginių programa kvietė ieškoti Tėvynės per temas „Vandenu kultūrinė atmintis“ vaizdinius ir juos aktualizuojančias veiklas. 2020 m. siekta pasižvalgyti nuo kalnų, kalvų, priekalnių, piliakalnių ir bokštų į erdves, į jų kultūrinį atminimą dailėje, muzikoje, folklore, fotografijose, kitose meno ir istorijos formose.

Trečiaisiais programos „Tėvynės ieškojimas“ metais „Lietuvos muziejų kelias“ siekia atgaivinti istorinių parkų ir sodų kultūrinę atmintį – įvairiomis formomis papasakoti apie jų kūrėjus, objektų kūrimo istorijas, sunykimo pavojus ir kt.

Istoriniai parkai ir sodai Lietuvoje – Europos kultūros forma, kurianti rojaus iliuziją, tobulumo reginį, ypatingą idealią meno erdvę, kur kultūros formos (architektūra, skulptūra, mažoji plastika, dekoratyvioji konstrukcija ir pan.) ir gamtos menas (augmenijos prancūziškoji simetrija ir angliškas natūralizmas, vandens telkiniai, fontanai) yra vientisas sukurtos kultūrinės tikrovės audinys.

Dešimtus metus vykstantis LMK projektas tradiciškai turėjo prasidėti gegužės 18-ąją – Tarptautinę muziejų dieną, tačiau epideminė koronaviruso Covid-19 situacija jau antrus metus koreguoja tiek LMK renginių programos turinį, tiek įgyvendinimo grafiką. LMK ir vėl prasideda Valstybės dienos išvakarėse, o renginiai,

siekiant lankytojų saugumo, dažniausiai organizuojami atvirose erdvėse ir, esant galimybei, savaitgaliais (penktadienį, šeštadienį, sekmadienį).

LMK „Kultūriniai kraštovaizdžiai: parkų ir sodų menas“ renginių programa sudaryta pagal kultūros kelio logiką atitinkantį objektų maršrutą. Daugiau kaip 70 kultūros ir gamtos paveldą puoselėjančių Lietuvos institucijų kelio ratą regionuose suks nuo Žemaitijos per Mažąją Lietuvą, Sūduvą (Suvalkiją), Dzūkiją ir užbaigs Aukštaitijoje.

Valstybės dienos išvakarėse kelionę pradėję Palangos Tiškevičių rūmų terasoje ir atvėrę „istorijos langą“ į pasaulinio garso prancūzų kraštovaizdžio architekto ir parkų meno teoretiko Eduardo Fransua André (Édouard François André, 1840–1911) kūrybos kelią, tradiciškai ją tęsime per visus etnografinius regionus ir užbaigsime Užutrakio dvaro sodyboje Pasaulinę turizmo dieną, rugsėjo 27-ąją, konferencija, skirta aptarti, kuo išskirtiniai yra mūsų istoriniai sodai ir parkai, kaip tinkamai juos saugoti ir prižiūrėti, kokia yra Europos ir pasaulio patirtis prižiūrint ir atkuriant istorinius želdynus; pasvarstyti, ar kultūrinis kraštovaizdis – vertybė, kurią reikia išsaugoti, o gal pakeisti?

Visų Lietuvos muziejų ir prie kultūros kelio prisijungusių institucijų vardu kviečiu leisti į Tėvynės ieškojimus, plačiąja prasme pažįstant šalies kraštovaizdžius ir atrandant įspūdingus kultūrinius regionus.

*Raimundas Balza*

Lietuvos muziejų asociacijos vadovas-valdybos pirmininkas

## **ŽEMAITIJOJE** liepos 2 – liepos 25 d.

### **Liepos 2 d. (penktadienis)**

#### **12.00. „Lietuvos muziejų kelio“ programos „Kultūriniai kraštovaizdžiai: parkų ir sodų menas“ atidarymo renginys**

Renginio dalyvius Palangos gintaro muziejaus terasoje sutiks ir koncertinę programą atliks Palangos orkestras (meno vadovas ir dirigentas Vygantas Rekašius).

Minint 110-ąsias Édouard'o André mirties metines visiems parko ir muziejaus lankytojams atversime „istorijos langą“ – É. André kūrybos kelią ir ypatingą ryšį su Palangos grafais atskleis paroda-prezentacija didžiuliame LED ekrane Tiškevičių rūmų terasoje „**Édouard'o André parko Palangoje ir šimto jo parkų pasaulyje menas**“.

Pasaulinio garso prancūzų kraštovaizdžio architektas ir parkų meno teoretikas Édouard'as André (1840–1911) yra sukūręs daugiau kaip 100 parkų Europoje, Amerikoje ir Afrikoje, iš jų net keturis grafams Tiškevičiams Lietuvoje. Gražiai puoselėjamame Palangos Birutės parke pakviesime susipažinti su šio garsaus kūrėjo darbais Lietuvoje ir pasaulyje bei įsitikinti, kad XIX a. pabaigos kraštovaizdžio kūrimo principai aktualūs ir mūsų dienomis.

Prezentacija bus rodoma visą dieną.

Gintaro muziejuje specialiai „Lietuvos muziejų kelio“ atidarymui parengta paroda „Vakarų Europos miestai, jų rūmai ir parkai“ iš Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus rinkinių. XVIII a. grafikos darbuose galima pamatyti Londono, Paryžiaus, Amsterdamo, Romos, Venecijos, Florencijos ir kitų vietovių panoramas, kuriose akcentuojami stilingos istorinės architektūros pavyzdžiai, perteikiama aplinka, žavingos pastatų detalės, kasdieniais darbais užsiėmę miestiečiai.

Renginio pabaigoje dalyvius pakviesime į trumpą ekskursiją po centrinę parko dalį.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatoriai:** Lietuvos nacionalinis dailės muziejus / Palangos gintaro muziejus, Vytauto g. 17, Palanga, tel. (8 460) 30 326, mob. tel. 8 687 78 641.

Lietuvos muziejų asociacija, Šnipiškių g. 3, Vilnius, tel. (8 5) 279 0918, mob. tel. 8 684 23 404.

Partneris Palangos miesto savivaldybė, Vytauto g. 112, tel. (8 460) 48 705.

**Susitikime** grafų Tiškevičių rūmų terasoje, Vytauto g. 17, Palanga.

**Liepos 2 d. (penktadienis)**

### **18.00. Poezijos kūrinių skaitymai „Sninga parkuos medžių žiedais...“**

Įsiliedamas į antrąjį plėtros etapą – trimetę nacionalinės kultūrinės tapatybės formavimo ir puoselėjimo programą „Tėvynės ieškojimas“ – Palangos kurorto muziejus kvietė Žemaitijos poetus specialiai Muziejų kelio renginiams kurti poeziją. Kūrėjai mielai leidosi į Tėvynės ieškojimus ir 2019 metais apdainavo Baltijos jūrą, 2020 metais – Palangos kalvas ir kopas. Ne išimtis ir šie metai. Šių metų tema – parkų ir sodų menas. Poetiniu žodžiu kviečiame papuošti Palangos lietuviškų pasakų parką vaikams, skulptūrų parką, miesto botanikos parką, sveikatos centro „Energetikas“ skulptūrų parką Šventojoje arba širdžiai mielą bevardį parkelį prie namų.

Grafienės Sofijos vila, arba vila „Anapilis“, kurioje dabar veikia Palangos kurorto muziejus, žinoma nuo 1898 m. Tai metais Paryžiuje išleistame Palangos miesto vaizdų albume „Polonga Bains de mer“ („Palangos jūros maudyklės“) pavaizduota ir ši vila. Neįprastos formos vilą supa legendos. Pasakojama, kad pirmoji vilos savininkė Sofija Tiškevičienė rengė spiritizmo seansus, turėjo veidrodžių kambarį, į kurį kviesdavosi vėles, ir ten vaidenasi lig šiol...

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Palangos kurorto muziejus, Birutės al. 34A, Palanga, tel. (8 460) 30 631.

**Susitikime** vilos „Anapilis“ terasoje (Birutės al. 34A, Palanga).

**Liepos 3 d. (šeštadienis)**

**14.00. Viekšnių vaistinės sodo ekspozicijos „Nuo sodo iki puodelio“ pristatymas. Vaistinių augalų arbatų degustacija.** Renginio metu galėsite ne tik susipažinti su sodu, bet ir, ragaudami po gurkšnelį sveikatos teikiančių žolių arbatų, pasivaržyti savo žiniomis ir laimėti labai vertingą prizą.

Nuo neatmenamų laikų Viekšnių vaistinės savininkai šalia savo gyvenamųjų pastatų turėjo nemažą sodą. Jame buvo auginamos vaistažolės ir leisdavo laisvalaikį bei ilsėdavosi vaistininko šeima. Čia būdavo priimami ir svečiai.

Renginio metu pristatysime šio sodo ekspoziciją su jame augančiomis vaistažolėmis bei rūsiu – „bunkeriu“, kuriame Antrojo pasaulinio karo metu išsigelbėjo ne tik vaistininko šeima, bet ir daugelis viekšniškių.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Mažeikių muziejaus padalinys Viekšnių vaistinės muziejus, Tiltos g. 3, Viekšniai, Mažeikių r., mob. tel. 8 625 46 609.

**Susitikime** Viekšnių vaistinės sode (Tiltos g. 3, Viekšniai, Mažeikių r.).

**Liepos 4 d. (sekmadienis)**

## **12.00 – 16.00. Seminaras „Istoriniai sodai bei parkai Lietuvoje ir Renavo dvare“, edukacija ir ekskursijos**

Renginio metu 1 val. 30 min. trukmės seminare „Istoriniai sodai ir parkai Lietuvoje ir Renavo dvare“ pranešėjai supažindins su parkų kūrimo stiliais, įdomiausiais, vertingiausiais Lietuvos parkais, pristatys Renavo dvaro parką ir sodą, jų formavimo istoriją. Prieš seminarą – valanda įvairių edukacinių veiklų suaugusiems ir vaikams, o po seminaro – valandos ekskursija su puikiais vadovais po dvaro sodą ir parką.

Dvaro reljefas labai ryškus, kontrastingas, pietinėje rūmų pusėje suformuotos terasos su apžvalgos aikštelėmis ir baliustradomis. Šiaurinėje pusėje – parterinė parko dalis su retesnių rūšių bei formų medžiais ir reprezentacinis kiemas. Kitoje Varduvos upės pusėje XIX a. suformuotas peizažinio stiliaus parkas su takais, poilsio aikštelėmis su akmeniniais suolais. Parkas garsus augalijos įvairovė ir saugomu gamtos objektu – Storąja Renavo egle.

Dvaras šioje vietoje gyvavo jau nuo XIV amžiaus, seniausi rasti dokumentai, kuriuose jis minimas, yra 1589 metų. Tiesa, tuomet jis vadinosi Gaurų, arba Gaurelių, dvaru. Dabartinį Renavo vardą įgijo tik XVII a. pab. perėjęs barono Rėnės (Rönne) nuosavybėn. Ši giminė valdė ir puoselėjo dvarą iki 1940 m. nacionalizacijos. Labiausiai dvaro ūkį išplėtojo, reprezentacinį dvaro ansamblį pastatė ir gražiausiu Telšių apskrityje parku Renavą išgarsino nuo 1815 metų čia apsigyvenęs baronas Antanas Rėnė. Jo brolio Felikso iš Gargždų dvaro anūkas Feliksas Melžinskis su šeima buvo paskutiniai dvarą paveldėję savininkai. Iš viso Renavo dvare gyveno šešios Rėnių giminės kartos.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Renavo dvaro sodyba, Dvaro g. 2, Renavas, Mažeikių r., mob. tel. . 8 620 76 095.

**Susitikime** Renavo dvaro sodyboje (Sedos sen., Mažeikių r.). Koordinatės 56°13'40" š. pl. 22°03'22" r. ilg.

### **Liepos 4 d. (sekmadienis)**

## **17.00 – 21.00. Renginys „Praeities atspindžiai naujai atgimusiam Dautarų dvaro parke“: ekskursija ir vakarinis koncertas.**

Renginyje „Praeities atspindžiai naujai atgimusiam Dautarų dvaro parke“ bus 1 val. trukmės ekskursija po atkurtą parką, kurios metu lankytojai bus supažindinti su parko praeitimi, istoriniais reliktais. Ekskursiją ves architektė restauratorė Gražina Juknevičienė, pati savo rankomis atkūrusi istorinį parką. Po ekskursijos valandą laiko parko teritorijoje vaišinsimės Dautarų dvaro parko arbata su suneštinėmis vaisėmis.

Nuo 19 iki 20 val. svečius apgaubs Šopeno muzikos garsai dvaro parke po atviru dangumi. Į koncertą dvaro parke svečiai kviečiami atvykti pasipuošę ilgais rūbais, skrybėlėmis ir cilindrais. Po koncerto vyks fotosesija rūmų fone.

Dautarai yra Žemaitijos ir Latvijos paribyje, tūkstantmečiame kovos lauke. Manoma, kad pirmieji XIII–XIV šimtmečiuje pastatyto medinio dvaro šeimininkai buvo Dautarai – iš čia ir Dautarų vietovės pavadinimas. Nuo XIII amžiaus Dautarų dvaras, kaip ir kiti tų laikų Žemaitijos pasienio dvarai, buvo skirtas ir gintis nuo ordino karių, puldinėjusių Žemaitiją. Nuo XVI a. vidurio iki XIX a. pradžios Dautarų dvaras priklausė vienai garsiausių žemaičių bajorų giminei – Šukštoms (Šukštų herbas – Pobogas). Už Šukštų dalyvavimą 1863 m. sukilime prieš Rusijos imperijos priespaudą Rusijos caro nurodymu Šukštų dvarai buvo atimti ir pusvelčiui išparduoti. XIX a. antroje pusėje Dautarų dvarą valdė fon Bokai. XX a. pr. dvaras atiteko Piotro Stolypino dukros šeimai. 1933 metais iš varžytinių dvarų įsigijo U. Nasvytytės tėtis, jis dvaro ūkį išplėtojo. Dvarvietė formuota nelygiame pelkėtame reljefe. Įrengiant parko vandens nuleidimo sistemą surastas pagoniškos

šventyklos apeiginis akmuo. Atkuriant buvusias parko erdves suformuota ištisa tvenkinių ir griovių sistema. Parkas pritaikytas kultūriniais renginiams, gausiai apželdintas gėlynais, retais augalais ir krūmais.

**Organizatoriai:** Dautarų dvaro sodybos savininkai Gražina ir Antanas Juknevičiai, Dvaro g. 15, Dautarų k., Židikų sen., Mažeikių r., mob. tel. 8 686 18 679.

**Susitikime** Dautarų dvaro sodyboje (Dvaro g. 15, Dautarų k., Židikų sen., Mažeikių r.). Koordinatės 56°22'01"š. pl. 22°01'05"r. ilg.

**Liepos 4 d. (sekmadienis)**

#### **14.00. Pažintinė ekskursija „Istorinis Platelių dvaro sodybos parkas ir sodas“**

Renginyje „Istorinis Platelių dvaro sodybos parkas ir sodas“ bus pristatomi išlikę dvaro sodybos želdiniai: medžiai, krūmai, sodo liekanos, buvę gėlynai, oranžerijos ir kt.

Platelių sodybos parkas pradėtas formuoti XVII a. pabaigoje. Parkas priskiriamas mišrių parkų grupei. Jame auga daugiausia vietiniai medžiai: uosiai, klevai, liepos, ąžuolai, skroblai, dekoratyviniai krūmai. Parke saugomi trys gamtos paminklai: storiausias Lietuvoje Raganos uosis (kamieno apimtis – 7,2 m), liepa ir vinkšna. Platelių dvaro parke įrengtas gamtos takas mokiniams.

**Organizatorius:** Žemaitijos nacionalinio parko direkcija, Didžioji g. 10, Plateliai, Plungės r., mob. tel. 8 677 86 518.

**Susitikime** Platelių dvaro sodyboje (Didžioji g. 22, Plateliai, Plungės r.). Koordinatės 56.03907°š. pl. 21.81664°r. ilg.

**Liepos 7 d. (trečiadienis)**

#### **10.00 – 16.00. Vizuali šiuolaikinės muzikos instaliacija „Nykstantieji šešėliai“.**

*„Mes, menki padarėliai, matome šioje žemėje tik vieną, blogąją gyvenimo audeklo pusę. Rodos, visi tie siūlai taip be prasmės ir be tikslo painiojas... Bet pamatysime gerąją pusę anoje pusėje atsistoję, visą rašto tikslumą, prasmę ir grožį.“* (iš Šatrijos Raganos laiško)

Instaliacija Užvenčio dvaro parke esančiame bitininko namelyje paremta turtingu epistoliniu Šatrijos Raganos palikimu. Rašytojos laišakai byloja apie gyvą jos būdą, kūrybinius ir dvasinius ieškojimus, buitinius rūpesčius ir labai anksti ją apėmusią gyvenimo laikinumo, artėjančios pabaigos nuojautą. Pagal šiuos tekstus sukurta vaizdo, garso ir muzikos instaliacija kviečia auditoriją pažinti Šatrijos Raganą ir apmąstyti, pajusti tą kitą gyvenimo audeklo pusę, kurią taip aiškiai jautė pati rašytoja.

Užvenčio dvaro parkas įkurtas XIX a. pirmoje pusėje. Jis išsidėstęs ant Ventos upės kranto. Užtvenkta Venta parko teritorijoje išsilieja į didelį tvenkinį. Prie dvaro „medinio rūmo“ – sodo liekanos, graži liepų alėja, kurią apysakoje „Sename dvare“ aprašė rašytoja Marija Pečkauskaitė-Šatrijos Ragana, šiame dvare su šeima gyvenusi 1887–1898 m. Šalia alėjos – dvaro laikus menantis sodo statinys, vyresniųjų užventiečių vadinamas bitininko nameliu arba „altianka“ (altana). Juo naudojosi ir bitininkystės kursas Varšuvoje baigusi, bites Užventyje auginusi Marija. Kalbama, kad šiame namelyje ji net mokiusi kumečių vaikus...

Parke auga daugiausia savaiminiai Lietuvos medžiai, iš kurių galingiausi uosiai ir liepos – jų skersmuo siekia daugiau negu 1 m. Iš negausių egzotinių augalų paminėtini paprastieji kaštonai, Menzieso pocūgės, dygiosios eglės, rūgštieji žagreniai.

Nuo 1958 m. Užvenčio parkas pradėtas saugoti valstybės. 1986 m. jis paskelbtas vietinės reikšmės gamtos paminklu. Užvenčio parkas vertingiausias istoriniu, kultūriniu požiūriu.

*Reginys nemokamas, tačiau būtina išankstinė registracija mob. tel. 8 682 14 008 arba el. paštu*

*uzvenciomuziejus@gmail.com* . Žiūrovams (iki 4 asmenų grupei) tereikia muziejuje paprašyti rakto nuo namelio durų. Užėjus vidun, viskas įvyks savaime.

**Organizatorius:** Užvenčio kraštotyros muziejus, P. Višinskio g. 1, Dvarčius, Užvenčio sen., Kelmės r., mob. tel. 8 624 34 418.

Susitikime Užvenčio dvaro sodyboje, P. Višinskio g. 1, Dvarčius, Užvenčio sen., Kelmės r. Koordinatės 55°47'13" š. pl. 22°39'25" r. ilg.

### **Liepos 9 d. (penktadienis)**

#### **16.00. Ekskursija „Unikalus Kelmės dvaro sodybos statinys – vartai: buvęs kalėjimas, biblioteka ir reprezentacinis įvažiavimas į sodybą“ ir edukacinė veikla „Senieji ekslibrisai ir kaip susikurti savąjį“**

Renginio metu dalyviai bus pakviesti į nemokamą ekskursiją, kurios metu išgirs pasakojimą apie Kelmės dvaro vartų pastatymą, dvare saugotą biblioteką ir pamatys vartuose eksponuojamą dokumentų parodą. Bus skaitomos ištraukos iš senųjų knygų. Vėliau dalyviai galės dalyvauti edukacinėje veikloje ir sužinoti, kokie buvo senųjų knygų ekslibrisai, pasimokyti pasidaryti savo ekslibrisą.

Kelmės dvaro sodybos ir parko puošmena – unikalus statinys – vartų pastatas. Pro šiuos vartus įvažiuojama į dvaro sodybą. XVII a. Kelmės dvaro sodybos vartai – savitas daugiavfunkcis statinys, kokių neišliko kitose dabartinės Lietuvos dvarų sodybose. Pirmo aukšto patalpos buvo naudojamos kaip baudžiavinis kalėjimas, o antrame aukšte XVIII a. buvo įkurta biblioteka, garsėjusi turtingumu – joje buvo apie 5000 tomų knygų ir dvaro archyvas. Kelmės dvaro archyvas buvo labai vertingas – archyvinė medžiaga apie didelę Žemaitijos dalį, buvusius Raseinių ir Šiaulių pavietus, siekė XVI–XVIII a. Didžioji dalis buvusio archyvo dabar saugoma Lietuvos mokslų akademijos bibliotekoje.

**Organizatorius:** Kelmės krašto muziejus, Dvaro g. 15, Kelmė, mob. tel. 8 614 94 140.

**Susitikime** prie Kelmės dvaro sodybos ir parko vartų (Dvaro g. 15, Kelmė). Koordinatės 55.638243°š. pl. 22.93835°r. ilg.

### **Liepos 10 d. (šeštadienis)**

#### **10.00 startuoja virtuali fotografijų paroda „Istorinė atmintis: Seniausias Lietuvoje Žemaičių botanikos parkas“.**

Skuodo rajone, Kalnėnų kaime, 1909 m. gimė Izidorius Navidanskas. Būdamas šešiolikos jis slapčia, tėvams nežinant, pasodino jų žemėje pirmuosius medelius. Perėmęs ūkį į savo rankas, Izidorius toliau užsiėmė širdžiai miela veikla: savo rankomis iškasė tvenkinį, pradėjo sodinti ne tik lietuviškus savaiminius medžius, bet ir atsiveždavo retesnių, tolimesnių kraštų augalų, juos pirkdavo, mainydavo, skiepydavo, rinkdavo sėklas. Dabar parko plotas apie 60 ha. 1965 metais parkas pavadintas Žemaičių botanikos parku. Jame auga 34 vietinių rūšių medžiai ir krūmai, 95 rūšių augalai iš kitų kraštų. Septyniuose tvenkiniuose gyvena daug paukščių ir žuvų. Žemaičių botanikos parko alėjos – ypatingos: jose augantys dideli ir seni medžiai aukštai virš galvos jungiasi viršūnėmis. Šiose alėjose laikas tarsi sustoja, apima ramybė, mintys skaidrėja. Virtuali fotografijų paroda kvies užsukti į parką bet kuriuo metų laiku. Galėsite aplankyti vieną iš ypatingiausių Lietuvos vietų, kurią savo rankomis sukūrė senasis šeimininkas Izidorius Navidanskas.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Skuodo muziejus, Šaulių g. 3, Skuodas, tel. (8 440) 73 638.

**Susitikime** [www.skuodomuziejus.lt](http://www.skuodomuziejus.lt)

**Liepos 10 d. (šeštadienis)**

#### **14.00. Edukacinis susitikimas „Bajoriškame Stanevičių sode“.**

„Bajoriškame Stanevičių sode“ bus pristatoma paveldinė Stanevičių dvaro sodyba ir senasis sodas. Specialistai pasakos apie paveldinių sodų, alėjų kūrimo ir puoselėjimo tradicijas. Kaip Stanevičių dvaro klevų alėja vesdavo svečią į sodybą, taip mums taką iš praeities į dabartį simbolizuos tautinė juosta. Kiekvienas renginio svečias galės ją nusiausti, nusipinti ar nusivyti.

Ketvirtą šimtmetį gyvuojanti Žemaitijos bajorų Stanevičių sodyba Kanopėnuose iki šių dienų tebėra autentiškos tūrinės erdvinės kompozicijos, todėl yra vertinga istorijos, architektūros ir kraštovaizdžio požiūriu. Senų klevų alėja atveda į erdvę ir jaukų kiemą. Aplink išsidėstę mediniai pastatai – gyvenamasis namas su paukštelių „viešbučiu“, svirnas, ratinė, kiti ūkiniai statiniai; vakarinėje sodybos dalyje – senasis sodas, kūdra.

Iškiliausias šios bajorų šeimos atstovas – Simonas Tadas Stanevičius. Jis yra lietuviškosios lituanistikos pradininkas, pirmasis profesionalus lietuvių filologas, vienas iškiliausių žemaičių rašytojų ir mokslininkų. Jis buvo lyg tiltas tarp Lietuvos praeities ir ateities, Didžiosios ir Mažosios Lietuvos, tarp Lietuvos mitologijos, tautosakos ir folkloro tyrinėjimų, tarp bajorijos ir liaudies, tarp žemaičių ir kitų lietuvių. S. Stanevičius gimė Kanopėnuose 1799 m., mirė 1848 m. Stemplėse.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Raseinių krašto istorijos muziejus, Muziejaus g. 3, Raseiniai, mob. tel. 8 663 51 100.

**Susitikime** Stanevičių dvaro sodyboje (Kanopėnų k., Viduklės sen., Raseinių r. Koordinatės 55°23'20" š. pl., 22°51'00" r. ilg.

**Liepos 11 d. (sekmadienis)**

#### **14.00. Renginys „Diena po akacijomis“ Jurbarko dvaro parke.**

Renginio programoje – kilnojamoji paroda, muzikinė valanda, ekskursija „Dvaro parko augmenijos įvairovė: istorijos, mitai, legendos“, edukacija, fotosesijos.

„Dienoje po akacijomis“ pristatoma Jurbarko dvaro parko augmenijos ir kitų įdomių gamtos objektų įvairovė. Dvaro parko fotografijų paroda, ekskursija, kurią ves ir kelionėje į praeities laikus lydės muziejininkai, apsirengę istoriniais rūbais. Dvaro pastato terasoje po akacijomis lankytojų lauks koncertas, edukacinė veikla, arbatos gėrimas, bendravimas, „pamesto dvaro vartų raktas“ ieškojimas: bus ieškoma archeologinių radinių, atsakoma į klausimus, žaidžiami senoviniai žaidimai. Nugalėtojų lauks apdovanojimai!

Jurbarko dvaro parkas, buvę kunigaikščių Vasilčikovų svečių namai, terasa ir kiemas XIX a. buvo už senamiesčio, tarp Imsrės ir Mituvos upių. Pagal 1842 metų inventorių ten stovėjo dvaro rūmai, šalia jų medinis flygelis (šiuo metu išlikę du vienodi mūriniai flygeliai), degtinės sandėlis, mūrinė arklidė, pašiūrė pašto ekipažams, malkinė, jauja, du klojimai, tvartas, senas mūrinis namas prie Mituvos, mūrinis pašto namas, kalvė, be to, dvarui priklausė dar trys mediniai namai mieste. Remiantis istoriniais šaltiniais

renovuotas dvaro parkas apsodintas rožynais, kėniniais augalais, įvairiaspalvėmis alyvomis. Yra išlikę maumedžiai, senieji klevai, ąžuolai ir kita augmenija.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Jurbarko krašto muziejus, Vydūno g., Jurbarkas, tel. (8 447) 52 710; mob. tel. 8 676 06 630.

**Susitikime** Jurbarko dvaro parke, prie buvusių kunigaikščių Vasilčikovų svečių namų (Vydūno g. 21, Jurbarkas). Koordinatės 55.079293°š. pl. 22.756051°r. ilg.

**Liepos 17 d. (šeštadienis)**

**17.00. Parko istorijos pristatymas Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejuje. Pažintinė edukacinė ekskursija po Rietavo parką. Muzikinis Rietavo Mykolo Kleopo Oginskio meno mokyklos mokinių pasveikinimas.**

Renginį pradėsime muziejaus konferencijų salėje trumpa Rietavo parko istorijos apžvalga ir 2020 m. išleistos knygos „Rietavas. Oginskių rezidencijos pažintiniai maršrutai“ pristatymu. Norintieji galės šį gausiai iliustruotą turiningą leidinį čia pat įsigyti.

Po įžanginės dalies muziejininkai visus pakvies į pietinį rūmų parterį, nuo kurio ir prasidės kelionė po antrą šimtmetį baigiančio Rietavo parko rekreacines erdves. Šio pasivaikščiojimo metu bus prisiminti ne tik iki mūsų dienų išlikusių septynių parko alėjų ir septynių tvenkinių pavadinimai, bet ir legendomis apipintos Bogdano Oginskio muzikantų krantinės, Malūno tvenkinyje dūluojančių salų, Meilės kalnelio, prieš keletą dešimtmečių žuvusio Perkūno ąžuolo istorijos, kitos įdomybės. Tikimasi, kad renginio dalyvių dėmesį patrauks ir nauji informaciniai Santakos kvartalo, Didžiosios ąžuolų promenados standai. Ši pažintinė rekreacinė kelionė užsibaigs prie buvusio ledainės skliautinio rūsio griuvėsių.

Nuskambėjęs Rietavo Mykolo Kleopo Oginskio meno mokyklos mokinių muzikinis pasveikinimas ne tik primins rietaviškių kultūros paveldo puoselėtojų senokai brandintą idėją atkurti čia Oginskių laikais garsėjusią orkestro koncertų terasą, bet ir pakvies renginio dalyvius pasivaišinti kava, ledais ir kitais šiai progai tinkančiais Oginskių dvaro gardumynais.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejus, Lauryno Ivinskio g. 4, Rietavas, Plungės r., tel. (8 448) 68 992, mob. tel. 8 698 21 426.

**Susitikime** prie Rietavo Oginskių rezidencinės dvaro sodybos raudonųjų vartų (Oginskių g., Rietavas). Koordinatės 55°43'30" š. pl., 21°55'40" r. ilg.

**Liepos 17 d. (šeštadienis)**

**18.00. Literatūrinis muzikinis vakaras „Ąžuolų paunksmėje“.** Šis poezijos vakaras kviečia visus, kurie moka savo išgyvenimus išlieti eilėmis ir kurie mėgsta tas eiles skaityti, ypač savo gimtąją žemaičių kalbą. Renginyje dalyvaus ir savo eiles skaitys Žemaitijos regiono poetai. Tarp pokalbių ir poezijos skaitymų skambės dainuojamosios poezijos atlikėjų dainos.

Motiejaus Valančiaus ąžuolynas (200 ąžuolų) pasodintas 1995 m. ir skirtas vyskupo 200-osioms gimimo metinėms, jame stovi Raimundo Puškoriaus sukurtas kryžius. ąžuolyno pradžioje – balto akmens paminklas žemaičių vyskupui Motiejui Valančiui (skulptorius Kęstutis Balčiūnas). ąžuolyną sodino žmonės iš visos



Lietuvos. Motiejaus Valančiaus ąžuolyne žaliuoja poetės Meilės Kudarauskaitės, Lietuvos Respublikos prezidento Valdo Adamkaus, M. Valančiaus giminių sodinti ąžuoliukai.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Vyskupo Motiejaus Valančiaus giminės muziejus, Motiejaus Valančiaus g. 9, Nasrėnų k., Kūlupėnų sen., Kretingos r., tel. (8 445) 48 722, mob. tel. 8 676 18 075.

**Susitikime** Vyskupo Motiejaus Valančiaus ąžuolyne (Nasrėnų k., Kūlupėnų sen., Kretingos r.). Koordinatės 55.99099920306268, 21.518031712181365.

**Liepos 24 d. (šeštadienis)**

**10.00. Parodos „Meno šedevrai parke: gėlynai, mažoji architektūra“ atidarymas Kretingos dvaro parke.**

**13.00 ir 15.00** interaktyvi ekskursija „Užburianti atgimstančio parko istorija“ Kretingos dvaro parke.

**23.00.** Istorinių kino filmų peržiūra dvaro parke prie atkurtos dvaro rūmų verandos.

Kretingiškius ir miesto svečius pakviesime apžiūrėti parodą „Meno šedevrai parke: gėlynai, mažoji architektūra“, kurią eksponuosime Kretingos dvaro parke, šalia antrojo fontano vietos. Vėliau pakviesime į interaktyvią ekskursiją „Užburianti atgimstančio parko istorija“. Ją ves ekskursijų vadovė, vilkinti XIX a. pab. rūbais, o dalyviai, naudodamiesi planšetiniais kompiuterius, susipažins su iki šių dienų neišlikusiais parko objektais, buvusią jo didybę, galės palyginti, kaip dvaro parkas atrodė XIX amžiuje ir kaip atrodo šiandien. Vakare kretingiškius ir miesto svečius pakviesime į kino seansus netradicinėje aplinkoje – dvaro parke, šalia atkurtos rūmų verandos.

Kretingos dvaro parkas – vienas seniausių Lietuvoje išlikusių XVI–XVIII a. dvaro parkų. XIX a. pab. – XX a. pr. jis buvo laikomas vienu gražiausių ne tik Lietuvoje, bet ir Europoje. Deja, Pirmojo pasaulinio karo metais ir sovietinės okupacijos laikotarpiu parkas buvo smarkiai sunaikintas. Šiuo metu buvusį parką mena tik išlikę jo fragmentai – liepų ir kaštonų alėjos, senieji ąžuolai, parko tvoros, tvenkiniai, krioklio uola, altanos kalva ir pora akmeninių suolų. Šiame renginyje Kretingos dvaro parką pristatysime kitaip, parodysime, koks jis buvo savo klestėjimo metu XIX amžiaus antroje pusėje.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Kretingos muziejus, Vilniaus g. 20, Kretinga, mob. tel. 8 671 73 639.

**Susitikime** Kretingos muziejaus dvaro parke (Vilniaus g. 20, Kretinga). Koordinatės 55°54'00" š. pl. 21°14'55" r. ilg.

**Liepos 24 d. (šeštadienis)**

**15.00. Renginys „Poezijos popietė Pajūrio dvare“.**

Renginyje „Poezijos popietė Pajūrio dvare“ bus skaitoma poezija gamtos ir meilės tematika. Renginį ves dvaro dama. Stilizuotoje programoje poeziją skaitys miestelio bendruomenės nariai ir atvykę svečiai. Pabaigoje lankytojų lauks koncertas.

1775 m. Pajūrio dvaras priklausė Gardino apskrities maršalkai Juozapui Valavičiui. 1779 m. testamentu J. Valavičius Pajūrį paliko sūnui Mykolui Valavičiui. 1854 m. Pajūrio dvarą nusipirko Kauno gubernijos maršalka Adolfas Čapskis, tačiau 1859 m. pardavė Jonui Povstanskiui. Dvaras išsiskyrė dydžiu, XIX a. pab. jam priklausė 1100 ha žemės ir 837 ha miškų. Buvo spirito varykla, plytinė, karšykla, verpykla. Laikui

bėgant vietoj spirito varyklos buvo įrengta lentpjūvė, malūnas. 1925 m. buvo šie dvaro pastatai: mediniai dvaro rūmai, trys mediniai gyvenamieji namai ir svirnas, molinis klojimas, mūrinė ir medinė arklidės, mūrinė karvidė ir kalvė. Kai 1940 m. sovietų valdžia parką nacionalizavo, dvaro pastatai sunyko. Išliko tik senas parkas. Į jį veda įvairių lapuočių alėja, vaizdą gyvina trijų tvenkinukų kaskada. Prie žemiausio jų šlaitan įsikibęs maždaug 5,5 m apimties ažuolas. Parko plotas – 11,38 ha. Mediniai dvaro rūmai pradėti griauti apie 1975 m.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Šilalės Vlado Statkevičiaus muziejus, Simono Gaudėšiaus g. 4, Šilalė, mob. tel. 8 685 27 768.

**Susitikime** Pajūrio dvaro parke (Jaunystės g. 2, Pajūrio sen., Šilalės r.). Koordinatės GPS 55.455147, 22.036193.

## **Liepos 24 d. (šeštadienis)**

### **16.00. Popietė dvaro parke „Kartą Gargždų dvare...“**

Renginyje jūsų lauks dvaro popietės programa: meninė dalis, kilnojamosios parodos „Dvaras Žemaitijoje: gyvenimas, ūkinė veikla ir kultūra“ pristatymas, ekskursija, veiklos šeimoms su vaikais. Renginį užbaigs suneštinė vakarienė parko aplinkoje.

Apranga arba stiliaus detalė – dvaro tema. Kviečiame maloniai praleisti laiką su draugais ir šeima!

Gargždų krašto muziejus įsikūręs Minijos upės slėnyje, istorinėje miesto vietoje – buvusioje XIX a. dvarvietėje, kuri iki XX a. trečiojo dešimtmečio garsėjo kaip vietos kultūros centras. Dvaro pastatų ansamblis su iki šių dienų išlikusiu senu parku mena Žemaitijos grafo Rėnės (Rönne) giminę. XIX a. II pusėje suformuotas angliškojo stiliaus parkas, garsėjęs kaip vienas gražiausių Telšių apskrityje.

E. Rėnė istoriniuose šaltiniuose minimas kaip išsilavinęs, mėgęs keliauti, domėjęsis menu, kūręs poeziją. Renginio metu kilnojamojoje parodoje bus pristatomi Žemaitijos dvarų valdytojų kaimynystės ir giminystės ryšiai, jų bendravimas ir konkuravimas pritaikant naujausius Europos technikos laimėjimu savo dvaruose, statant ir projektuojant pastatus, kuriant literatūrą ir muziką, įsitraukiant į švietėjišką veiklą.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Gargždų krašto muziejus, Sodo g. 5, Gargždai, Klaipėdos r., tel. (8 46) 45 22 14, mob.tel. 8 656 15 501.

**Susitikime** Gargždų miesto parke (buv. dvaro parkas, Kvietinių g. 24B, Gargždai). Koordinatės 55.7122172,21.4003081,16.5.

## **Liepos 25 d. (sekmadienis)**

### **15.00. Koncertas „Muzikinis piknikas kunigaikščio Mykolo Oginskio rūmų parko pavėsyje“**

Muziejų kelio Žemaitijos regione paskutinę dieną kviesime į romantišką pasimatymą Mykolo Oginskio rūmų parke, kuriame žydi margi gėlynai ir ošia šimtamečiai ažuolai. Jaukioje parko aplinkoje, kurioje kadaise atokvėpį rado kunigaikščiai Oginskiai, sukursime erdvę pabūti su šeima ir mylimaisiais, atsipūsti nuo kasdienybės ir pasiklausyti muzikos.

1873 m. Plungės dvarą ir miestelį iš Platono Zubovo įsigijo kunigaikštis Mykolas Oginskis (1849–1902). Vedęs Mariją Skuževską iš turtingos ir žinomos lenkų didikų giminės, Plungėje įkūrė grožiu ir kultūrine veikla išgarsėjusią rezidenciją. Mišraus tipo XVIII–XIX a. parkas įkurtas švento žemaičių miško – alko – vietoje. Nuo 1986 m. parkas yra respublikinės reikšmės saugomas gamtos paminklas. Parko pasididžiavimas – vienas seniausių ir didžiausių Lietuvoje Perkūno ąžuolas. Kunigaikščio M. Oginskio nurodymu buvo iškasti septyni kaskadiniai tvenkiniai, kuriuos jungia akmeniniai tilteliai šliuzai. Išskirtinį kraštovaizdį parkui teikia pratekanti Babrungo upė. Žemaičių dailės muziejus rūpinasi parko puoselėjimu ir tvarkymu, kasmet sodinamos gėlės, saugomi senieji medžiai, atkuriamas prie M. Oginskio rūmų buvęs vaismedžių sodas.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Žemaičių dailės muziejus, Parko g. 3A, Plungė., tel. (8 448) 52 492, mob. tel. 8 629 28 680.

**Susitikime** prie Mykolo Oginskio rūmų parko vartų, Parko g. 1, Plungė). Koordinatės 55.91817134891387, 21.84458802752479.

## **MAŽOJOJE LIETUVOJE** liepos 26 – rugpjūčio 8 d.

**Liepos 31 d. (šeštadienis)**

### **17.00. Susitikimas paskaita „Užmiesčio vilos istorijos atspindžiai“.**

Renginį papildys edukacija „Laikrodis interjere: nuo senovės iki šių dienų“. Paskaitoje pristatysime muziejaus pastato ir parko istoriją, kuri prasidėjo 1820 metais. Pastatas mena 7 šeimų, 2 bankų ir muziejaus įkūrimo istoriją. Turtinga vilos praeitis puikiai įsilieja į Klaipėdos miesto istoriją. Istorinis detektyvas atskleis vilos gyventojų sąsajas su miesto istorija ir nukels lankytoją į XIX–XX a. Klaipėdą, taip pat į Laikrodžių muziejų įrengtą saulės laikrodžių parką, kurio istorija siekia XVIII a., kai finansininkas Hofmanas šiame sklype įkūrė dekoratyvinį sodą. Deja, iki mūsų dienų jis nėra išlikęs, bet yra žinomas puikios dekoratyvinio XX a. sodo planas. Jo gale puslankiu augo medžiai, centre stovėjo pavėsinė ar dekoratyvinė skulptūra, o sodo kampe buvo oranžerija. Šiuo metu parke galite išvysti veikiančią keturių saulės laikrodžių ekspoziciją ir kompoziciją „Saulės kelias per žvaigždyną“.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus Laikrodžių muziejus, Liepų g. 12, Klaipėda, mob. tel. 8 672 56 818.

**Susitikime** Saulės laikrodžių parke (Liepų g. 12, Klaipėda).

**Rugpjūčio 4 d. (trečiadienis)**

### **17.00. Lauko parodos „Giruliai – magiškoji Klaipėdos vasarvietė“ atidarymas.**

Giruliai – visais metų laikais mėgstama ir lankoma poilsio vieta. Kadaisė čia buvo judriojo smėlio pakrantė, grėsminga laukams, gyvenvietėms ir miestui. Per visą XIX a. sunkiai dirbant ji buvo apsodinta mišku, vėliau jis pritaikytas miesto gyventojų ir svečių poilsiui. Parodoje remdamiesi senaisiais žemėlapiais, planais, vaizdais, aprašymais ir liudijimais atkuriamas Girulių istoriją, pasakojame apie žmones, sukūrusius šią išskirtinę vietą.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatoriai:** Klaipėdos miesto savivaldybės Mažosios Lietuvos istorijos muziejus, Didžioji Vandens g. 2, Klaipėda, tel. (8 46) 21 97 24; Imanuelio Kanto bibliotekos filialas, Girulių biblioteka, Giruliai, Šlaito g.

10A, tel. (8 46) 31 34 38.

**Susitikime** prie Girulių bibliotekos (Šlaito g. 10A, Klaipėda, Giruliai). Koordinatės 55°46'08" š. pl., 21°05'38" r. ilg.

### **Rugpjūčio 5 d. (ketvirtadienis)**

#### **18.00. Diskusija „Mokslo kavinė“.**

Kuršių nerijos istorijos muziejuje (prisidedant Kuršių nerijos nacionaliniam parkui), „Mokslo kavinėje“ susitikę gamtos mylėtojai ir gamtos specialistai kartu galės kalbėtis apie miško parkų kūrimą nuo teorijos iki praktikos.

Kuršių nerijos nacionalinis parkas įsteigtas 1991 m. siekiant išsaugoti vertingiausią gamtiniu ir kultūriniu požiūriu Lietuvos pajūrio kraštovaizdžio kompleksą su unikaliu Europoje kopagūbriu ir etnokultūrinio paveldo vertybes. 2000 m. Kuršių nerija įtraukta į UNESCO pasaulinio kultūros paveldo sąrašą. Kuršių nerija taip pat priklauso saugomų teritorijų tinklui *Natura 2000*.

*Renginys nemokamas.*

Organizatoriai: BĮ Neringos muziejai, Skruzdynės g. 17, Nida, tel. (8 469) 52 260, mob. tel. 8 684 73 329.  
**Susitikime** Kuršių nerijos istorijos muziejuje (Pamario g. 53, Nida).

### **Rugpjūčio 6 d. (penktadienis)**

**14.00. Ekskursija po Juodkrantės miško parko senąsias promenadas.** Juodkrantė XIX a. pab. tapo žymi ne tik moderniu kurortu, bet ir mistine atmosfera, kurią sukūrė parabolinių kopų šlaitai, apaugę šimtametėmis pušimis ir eglėmis. Siekiant geriau pristatyti šį unikalų kraštovaizdį, Juodkrantės miške buvo nutiesti pasivaikščiojimo takai – promenados. XX a. antrojoje pusėje šie takai buvo papildyti medinėmis skulptūromis lietuvių liaudies pasakų motyvais. Tai Raganų kalnas – unikalus medinių skulptūrų muziejus po atviru dangumi, kur karaliauja velniai, raganos ir kiti tautosakos herojai, papildantys mistinę šios vietos gamtos dvasią. Renginio metu kviesime lankytojus pasivaikščioti po praeitį!

*Renginys nemokamas.*

Organizatoriai: BĮ Neringos muziejai, Skruzdynės g. 17, Nida, tel. (8 469) 52 260, mob. tel. 8 684 7 3329.  
**Susitikime** Medinių skulptūrų parke „Raganų kalnas“, Juodkrantė. Koordinatės 55°32'15" š. pl., 21°06'33" r. ilg. (ž.), arba G4P8+6V Juodkrantė.

### **Rugpjūčio 6 d. (penktadienis)**

**16.15. Ekskursija ir iškyla Šilutės dvaro parke.** Renginyje pristatysime Šilutės miesto mecenato dvarininko Hugo Šojaus įkurtą ir ilgus metus puoselėtą dvaro parką. Dalyvius pakviesime nusikelti į XIX a. pab. – XX a. pr. ir kartu su dvaro dama pasivaikščioti senaisiais parko takeliais. Pasivaikščiojimo metu lankytojai sužinos įdomių ir negirdėtų istorijų, o vėliau, prisijungus dvariškiams, pakviesime į iškylą dvaro parke, kurios metu vaišinsimės šio krašto kulinarinio paveldo gėrybėmis, žaisime senovinius žaidimus.

Dvaro parką ir sodą, padedamas Botanikos draugijos narių, žymių gamtininkų ir botanikų, įkūrė Šilutės miesto mecenatas dvarininkas Hugo Šojus. Nusausinęs Šyšos upės pakrantę ir pylimais apsaugojęs teritoriją dvarininkas įkūrė angliškojo stiliaus parką. Buvo iškasti trys tvenkiniai, nutiesti vamzdynai vandeniui nutekėti į upę, įrengti pasivaikščiojimo takai, pasodinta apie 150 rūšių medžių ir krūmų. Augalų daigus sodininkai daigindavo šiltnamiuose. Kuriant miško parką medžiai buvo sodinami abiejose upės pakrantėse, o upės krantai sujungti pėsčiųjų tiltais, čia buvo įrengtas pasivaikščiojimo takas, vadinamas „Promenada“. Nors šis parkas kurtas dvaro žemėse, tačiau buvo skirtas viešam naudojimui. Vėliau 26 hektarus miško parko dvarininkas pardavė Šilutės bendruomenei, o švęsdamas 80-ies metų jubiliejų padovanojo ir „Promenadą“.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Šilutės Hugo Šojaus muziejus, Lietuvininkų g. 4, Šilutė, mob. tel. 8 653 67 630.

**Susitikime** Šilutės dvaro parke, Parko g. Šilutė. Koordinatės 55°20'27" š. pl., 21°27'37" r. ilg. (ž).

### **Rugpjūčio 7 d. (šeštadienis)**

**16.00. Parodos „Mažosios Lietuvos ženklai. Laukimas“ atidarymas** Mažosios Lietuvos paveikslų sode-galerijoje Bitėnuose.

Renginyje bus pristatyti š. m. liepos 27 – rugpjūčio 6 dienomis vyksiančio meno plenero rezultatai. Tradiciniu tapęs pleneras vyksta nuo 2003 metų, o jo metu 4 ha plotą užimančiame Mažosios Lietuvos paveikslų sode-galerijoje po atviru dangumi „pražysta“ ant didelio formato medžio lentų sukurti darbai. Plenere kuria tik profesionalūs menininkai. Renginį vainikuos koncertas.

2003 m. rugpjūčio 7 d., minint Mažosios Lietuvos patriarcho 145-ąsias gimimo metines, Bitėnai pasipuošė nauju kultūros židiniu – Mažosios Lietuvos paveikslų sodu-galerija po atviru dangumi. Naujais profesionalių dailininkų darbais sodas papildomas kiekvienų metų rugpjūčio pradžioje, minint Martyno Jankaus gimimo dieną. Dabar galerijoje po atviru dangumi saugoma daugiau kaip 80 meno kūrinių.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Pagėgių savivaldybės Martyno Jankaus muziejus, Martyno Jankaus g. 5, Bitėnai, tel. (8 441) 42 736, mob. tel. 8 656 15 021.

**Susitikime** Mažosios Lietuvos paveikslų sode-galerijoje po atviru dangumi (Martyno Jankaus g. 5, Bitėnai, Lumpėnų sen., Pagėgių sav.).

### **Rugpjūčio 7 d. (šeštadienis)**

**11.00. Pašnekesys ir pasivaikščiojimas „Senajo Smiltynės parko beiėškant“.**

Pirmoje renginio dalyje jaukiame Lietuvos jūrų muziejaus Etnografinės pajūrio žvejo sodybos sodelyje bendrausime su istorikais, kraštotyrininkais, Kuršių nerijos nacionalinio parko specialistais, susipažinsime su Smiltynės parko istorija ir dabartimi, skanausime arbatos su medumi. Lankytojų lauks konkursas, kurio metu reikės atsakyti į parengtus klausimus, ir apdovanojimai! Vėliau leisimės į kelionę po Smiltynės mišką senojo Smiltynės parko pėdsakais.

10.30 keltos reisas iš Senosios perkėlos (Danės g. 1) į Smiltynę.

10.35 autobuso reisas iki Etnografinės pajūrio žvejo sodybos.

10.45 – 11.00 pasisveikinimo arbata.

11.00 – 12.30 Smiltynės parko istorijos pristatymas. Susitikimas su Kęstučiu Demerecku, istoriku, kraštotyrininku, leidyklos „Libra Memelensis“ vadovu, Egidijumi Bacevičiumi, KU lektoriumi, biologu, Klaipėdos miesto želdynų priežiūros komisijos nariu, ir Kuršių nerijos nacionalinio parko direktoriaus pavaduotoja Lina Dikšaitė.

12.30 – 13.50 ekskursija „Senajo Smiltynės parko beiėškant“ nuo Kopgalio karantino sotes iki Smiltynės jachtklubo. Rekomenduojama: patogi avalynė, galvos apdangalas nuo saulės, rūbai ilgomis rankovėmis pasivaikščiojimui miške.

Saugodami gamtą, prašome atsinešti savo puodelį.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Lietuvos jūrų muziejus, Smiltynės pl. 3, Klaipėda, mob. tel. 8 698 37 299.

**Susitikime** Etnografinės pajūrio žvejo sodybos sode (Smiltynės g. 3, Klaipėda).

### **Rugpjūčio 8 d. (sekmadienis)**

**12.00. Ekskursija „Smalininkai – rytiniai Klaipėdos krašto vartai“**, kurios metu aplankysite seniausią ir ilgiausią Europoje ažuolų alėją (apie 130 ažuolų, ilgis netoli 1,5 km), tautodailininkės Lidijos Meškaitytės

parką, senąjį laivų uostą, buvusią geležinkelio stotį ir Senovinės technikos muziejų. Ekskursija vyks pėsčiomis ir automobiliais, dalyviams lydės gidas ir objektų žinovai. Smalininkai yra buvusio pasienio miestelis, tad svečius netikėtai gali pasitikti „pasieniečiai ir muitininkai“, miestelio vadovai. Nenustebkite, jei svečiams iškils „nenumatytų keblumų“...

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Senovinės technikos muziejus, Liepų g. 2, Smalininkai, Jurbarko r., mob. tel. 8 650 35 586.

**Susitikime** prie Senovinės technikos muziejaus, Liepų g. 2, Smalininkai, Jurbarko r. Koordinatės 55°4'30" š. pl., 22°34'40" r. ilg.

## **SUVALKIJOJE (SŪDUVOJE) rugpjūčio 9–22 d.**

### **Rugpjūčio 12 d. (ketvirtadienis)**

#### **14.00. Pažintinė ekskursija „Kidulių dvaro sodyba ir parkas“.**

Renginys skirtas Kidulių dvaro sodybai ir parkui pristatyti ir populiarinti. Ekskursijos metu aplankysime dvaro rūmus ir parką, išgirsime dvaro sodybos ir parko istoriją. Po ekskursijos dvaro terasoje galėsime išgerti arbatos.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Šakių kultūros centro Kidulių laisvalaikio salė, Nemuno g. 66, Kiduliai, Šakių r., mob. tel. 8 601 95 938.

**Susitikime** Kidulių dvaro sodybos parke (Nemuno g. 66, Kiduliai, Šakių r.). Koordinatės 55°03'57" š. pl., 22°46'58" r. ilg.

### **Rugpjūčio 13 d. (penktadienis)**

#### **15.00. Pažintinė ekskursija po Gelgaudiškio dvaro sodybą ir parką.**

Gelgaudiškio dvaro parkas, užimantis 118 ha, yra vienas didžiausių Lietuvos parkų. Jis pasižymi sudėtinga struktūra: suformuotos griežtos geometrinės formos pereina į natūralią Nemuno šlaitų girią. Pagrindinė parko ašis – ketureilė sidabrinių klevų alėja. Ekskursijos metu aplankysime Gelgaudiškio dvaro parką ir susipažinsime su jame esančių objektų istorijomis.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatoriai:** Gelgaudiškio kultūros centras, Taikos g. 76C, Gelgaudiškis, Šakių r., tel. (8 345) 55 279;

Marijampolės krašto ir Prezidento Kazio Griniaus muziejus, Bažnyčios g. 23, Marijampolė, tel. (8 343) 91 362, mob. tel. 8 646 70 829.

**Susitikime** Gelgaudiškio dvaro parke (Parko g. 5, Gelgaudiškis, Šakių r.). Koordinatės 55°4'43" š. pl., 22°58'49" r. ilg.

### **Rugpjūčio 14 d. (šeštadienis)**

**Renginys „Parko magija“ Zyplių dvare.**

**12.00 – 15.00.** Pleneras vaikams „Parko istorijos spalvos“ (Zyplių dvaro kieme).

**12.00 – 15.00.** Kūrybinės dirbtuvės „Žydintys damų aksesuarai parke“ mažiesiems renginio dalyviams ir jų tėveliams (prie Amatininkų namo pastato).

**13.00 – 14.00.** Pažintinė ekskursija po Zyplių dvaro parką „Seno parko alėjom...“ (Zyplių dvaro parko teritorijoje).

**15.00.** Istorinių šokių pristatymas su Kidulių dvaro istorinių šokių ir teatro kolektyvu „Il ballo della luna“ (prie centrinių Zyplių dvaro rūmų).

Visą dieną restoranas „Kuchmistrai“ kvies ragauti iškylosms dvaro parke skirtus patiekalus, užkandžius ir gėrimus.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Zanavykų muziejus, Beržų g. 3, Tubelių k., Lukšių sen., Šakių r., tel. (8 345) 45 635, mob. tel. 8 650 85 035.

**Susitikime** Zyplių dvaro sodybos parke (Beržų g. 3, Tubelių k., Lukšių sen., Šakių r). Koordinatės 54°56'24" š. pl., 23°11'39" r. ilg.

### **Rugpjūčio 15 d. (sekmadienis)**

**15.00. Teatralizuota ekskursija „Lietuvos tautinio atgimimo ažuolynas: vienas objektas – visa Lietuvos istorija“.**

Renginys skirtas Lietuvos tautinio atgimimo ažuolynui, unikaliam kultūros paveldo objektui, pristatyti ir populiarinti. Ekskursijos metu bus vaikščiojama po Ažuolyną sudarytu maršrutu, pristatant konkrečias giraites, įamžinančias Lietuvos istorijai svarbius faktus.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Lietuvos nacionalinio muziejaus padalinys Jono Basanavičiaus gimtinė, Gimtinės g. 17, Ožkabalių I k., Bartninkų sen., Vilkaviškio r., tel. (8 342) 69 365.

**Susitikime** Jono Basanavičiaus gimtinėje esančiame Lietuvos tautinio atgimimo ažuolyne (Gimtinės g. 17, Ožkabalių I k., Bartninkų sen., Vilkaviškio r.). Koordinatės 54°29'16.46" š. pl., 22°59'51.94" r. ilg.

### **Rugpjūčio 20 d. (penktadienis)**

**17.00. Pažintinė ekskursija „Senojo Paežerių dvaro parko istorijos“.**

Renginys skirtas Paežerių parkui pristatyti ir populiarinti. Jo metu bus supažindinama su dvaro sodybos objektais ir jų istorija. Numatomos šios veiklos:

1. Pažintis su parko architektūros įdomybėmis.
2. „Ką byloja senieji parko medžiai“ – praktinė veikla.
3. Fantazijos ir išradingumo išbandymas – dvaro lobių paieška.
4. Medžiotojų piknikas senojo buko paunksmėje.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Vilkaviškio rajono Suvalkijos (Sūduvos) kultūros centras-muziejus, Dvaro g. 6, Paežerių k., Šeimenos sen., Vilkaviškio r., tel.: (8 342) 46 375; (8 342) 46 268.

**Susitikime** Paežerių dvaro parke (Dvaro g. 6, Paežerių k., Šeimenos sen., Vilkaviškio r.). Koordinatės 54°38'22" š. pl., 22°58'44" r. ilg.

### **Rugpjūčio 21 d. (šeštadienis)**

**11.00. Ekskursijų diena „Marijampolės miesto parkai: kelionė laiku“.**

Marijampolėje yra daugiau kaip 10 parkų, kurtų įvairiais laikotarpiais, pradedant XVIII a. ir baigiant XX a. paskutiniais dešimtmečiais. Per daugiau nei pustrėčio šimtmečio keitėsi ne tik miesto veidas, bet ir parkai, jų funkcijos. Renginio metu lankysime istorinius miesto parkus, susipažinsime su svarbiausiais jų elementais ir klausysimės įvairiausių istorijų.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Marijampolės krašto ir Prezidento Kazio Griniaus muziejaus padalinys Lietuvos prezidento Kazio Griniaus memorialinis muziejus, Bažnyčios g. 23, Marijampolė, tel. (8 343) 91 362, mob. tel. 8 646 70 829.

**Susitikime** Kvietiščio dvaro parke (Petro Armino g. 92, Marijampolė). Koordinatės 54°31'58" š. pl., 23°20'55" r. ilg.

### **Rugpjūčio 22 d. (sekmadienis)**

#### **10.30. Išvažiuojamoji ekskursija „Tarp Marijampolės ir Veiverių: dviejų parkų istorija“.**

Renginiu norima aktualizuoti ir pristatyti du visuomenei mažiau žinomus objektus: Veiverių ir Marijampolės mokytojų seminarijų parkus. Ekskursijos metu ne tik aplankysime šiuos parkus, bet ir sužinosime juose esančių objektų istorijas. Renginį užbaigsime Prienų mieste esančiame Revuonos parke.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatoriai:** Prienų krašto muziejaus padalinys Veiverių krašto muziejus, Kauno g. 54, Veiverių mstl., Veiverių sen., Prienų r., mob. tel.: 8 614 70 958, 8 652 99 077;

Marijampolės krašto ir Prezidento Kazio Griniaus muziejaus padalinys Lietuvos prezidento Kazio Griniaus memorialinis muziejus, Bažnyčios g. 23, Marijampolė, tel. (8 343) 91 362, mob. tel. 8 646 70 829.

**Susitikime** Marijampolės Mokytojų seminarijos parke (Vytauto g. 47, Marijampolė). Koordinatės 54°31'57.97" š. pl., 23°20'55.12" r. ilg.

**Susitikime** Veiverių Mokytojų seminarijos parke (Kauno g. 54, Veiveriai, Prienų r.). Koordinatės 54°45'59" š. pl., 23°43'35" r. ilg.

### **DŽŪKIJOJE rugpjūčio 23 – rugsėjo 5 d.**

#### **Rugpjūčio 23 d. (pirmadienis)**

#### **17.00. Istorinis pasakojimas ir paroda „Aštriosios Kirsnos dvaro paveikslas“.**

„Aštriosios Kirsnos dvaro paveikslas“ – tai istorinis pasakojimas ir paroda apie vieną didžiausių Užnemunės dvarų, iki šių dienų išlikusių 19 dvaro statinių istoriją, išpūdingą tvenkinių sistemą ir daugiau nei šimtmečio senumo parką. Istorinio pasakojimo metu, remiantis ne vienerius metus rinkta archyvine medžiaga ir natūros tyrimais, bus dėliojamas „gyvasis“ Aštriosios Kirsnos dvaro paveikslas: įvairūs dvaro raidos etapai, pakilimai ir nuosmukiai, glaudžiai susiję su savininkų asmenybėmis ir jų biografijos posūkiomis. Parodoje atkuriamas anuomečio ansamblio architektūrinis rūbas (struktūra, interjerai ir eksterjerai). Atliepiant šių metų „Muziejų kelio“ programos temą ir remiantis Aštriosios Kirsnos pavyzdžiu pabrėžiamas dvaro parko vaidmuo dvarininkų kasdienybėje, pasakojama apie istoriniuose parkuose vykusias pramogas.

*Renginys nemokamas.*



Organizatorius: Aštriosios Kirsnos dvaras, Aštrioji Kirsna, Lazdijų r., mob. tel. 8 687 95 112.

**Susitikime** Aštriosios Kirsnos dvare, Aštriojoje Kirsnoje, Lazdijų r. Koordinatės 54°18'14.9" š. pl., 23°23'30.5" r. ilg.

**Rugpjūčio 24 d. (antradienis)**

**16.00. Ekskursija „Veisiejų dvaro parko istorijos takais“.**

Ekskursijoje bus pasakojama apie Veisiejų miesto dvaro parką – vieną seniausių parkų Lietuvoje, įsikūrusį miestelio centre, šiaurinėje Ančios ežero pakrantėje. XVIII a. pirmoje pusėje Mykolas Masalskis Veisiejuose pastatydino dvaro rūmus, šalia jų buvo įkurtas parkas. Per Pirmąjį ir Antrąjį pasaulinius karus, taip pat sovietmečiu, parkas buvo smarkiai suniokotas. Šiandien 9,53 ha dydžio parke dar galime pasigrožėti senuoju Veisiejų uosiu, kuriam jau daugiau nei 200 metų, 22 liepų ratu, pasivaikščioti atkurta Meilės alėja. Šalia parko yra išlikęs dešinysis dvaro rūmų flygelis, kuriame yra įsikūrusi Veisiejų regioninio parko direkcija. Šiltuoju metų laiku Ančios ežere veikia garso ir šviesos instaliacija – muzikinis fontanas.

Ekskursijos dalyviai turės galimybę pamatyti „atgijusį“ Veisiejų dvaro ponų gyvenimą, susipažinti su Veisiejų dvaro istorija, pasigrožėti žymiuoju parko uosiu ir liepų ratu, aplankyti esperanto kalbos kūrėjo Liudviko Lazario Zamenhofo paminklą, pereiti romantiškuoju meilės tilteliu ir pasiklausyti koncerto.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Lazdijų krašto muziejaus padalinys Veisiejų krašto muziejus, Vytauto g. 47, Veisiejai, Lazdijų r., tel. (8 318) 56 535.

Partneris: Veisiejų regioninio parko direkcija.

**Susitikime** Veisiejų miesto dvaro parke, Veisiejuose. Koordinatės 54°05'57.9" š. pl., 23°41'21.7" r. ilg.

**Rugpjūčio 25 d. (trečiadienis)**

**17.00. Ekskursija-paskaita „Leipalingio parkas: legendas kuriantis paprastas, bet neprastas grožis“.**

Leipalingio parkas per šimtmečius keitė savo veidą, tačiau net ir istoriniai sukrėtimai nesunaikino jo grožio, apipinto legendomis. Leipalingio parkas išsidėstęs šalia dvaro ir kiek toliau nuo jo į vakarus mišriame lapuočių ir spygliuočių miške su iki mūsų dienų išlikusiais takeliais ir trumpute akmenų grindinio atkarpėle. Šios detalės tarsi patvirtina leipalingiečių liudijimus apie poilsui skirtus romantiškus žibintus ir gražius suoliukus, puošiusius parką. Parkas nestokojo ir retų augalų, tačiau jie Antrojo pasaulinio karo metais buvo išnaikinti.

Šalia dvaro įkurtas parkas buvo priešpaskutinio savininko, inžinieriaus Petro Balinskio landšafto kūrinys. Čia buvę tvenkinių, tiltelių ir vingiuotais takeliais apraizgytų kalvelių, išpuoštų gėlynais. Visa tai kitų Lietuvos parkų istorijos ir dizaino kontekste kūrė išskirtinį Leipalingio parko paveikslą.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Leipalingio progimnazijos Algirdo Volungevičiaus kraštotyros muziejus, Alėjos g. 63, Leipalingis, Druskininkų sav., mob. tel. 8 612 23 212.

**Susitikime** Leipalingio dvaro parke, Alėjos g. 30, Leipalingyje, Druskininkų sav. Koordinatės 54.09848558707458, 23.86268618693177.

## **Rugpjūčio 26 d. (ketvirtadienis)**

**10.00 – 18.00. Renginys „Šimtmečių tradicijos Druskininkų parke“: parodos „Druskininkų gydyklų parkas“ pristatymas, ekskursija parke ir koncertas.**

Druskininkų gydyklų parkas, įkurtas prie mineralinio vandens šaltinių, yra miesto širdis. Nuo jo pradėtas kurti seniausias Lietuvos kurortas, o šiandien jis svarbus kaip pirmasis Lietuvoje kurorto parkas. XIX a. pastatyti svarbiausi pastatai: vonių pastatas, teatras, kurhauzas, lynų keltuvas per Nemuną. Čia vyko visas atvykusiųjų gyvenimas: gydymasis, pramogos, prekyba, bendravimas. Sodas suplanuotas simetriškai, o jo dalys įrengtos angliškuoju stiliumi su vingiuotais takeliais. Iki šių dienų yra išlikęs senasis XIX a. Gydyklų pastatas, tarpukariu pastatyta kolonada, išlikęs nepakitęs takų išdėstymas, nesunkiai atsekamos ir kitos senojo kurorto infrastruktūros liekanos: buvusių šaltinių, kelto, prieplaukos vietos. 2011 m. parkas rekonstruotas: papuoštas naujomis skulptūromis, įrengti takai, suoliukai, apšvietimas, pasodinta naujų želdinių, pertvarkyta Grožio šaltinio aplinka. Gydyklų parkas ir šiuo metu yra pagrindinis miesto traukos centras.

*Renginys nemokamas.*

Organizatorius: Druskininkų miesto muziejus, Mikalojaus Konstantino Čiurlionio g. 59, Druskininkai, mob. tel. 8 627 19 427.

**Susitikime** Druskininkų miesto muziejuje, M. K. Čiurlionio g. 59, Druskininkuose, ir drauge keliausime į Gydyklų parką. Koordinatės 54°00'60.0" š. pl., 23°58'23.1" r. ilg.

## **Rugpjūčio 28 d. (šeštadienis)**

**14.00. Vieša paskaita-ekskursija „Merkinės miesto istoriniai sodai: tarp dvaro ir vienuolijų“.**

Ekskursijos metu bus aplankytos buvusios funkcinės Merkinės dvaro teritorijos, Merkinės jėzuitų kvartalas ir buvusio Dominikonų vienuolyno teritorija, bus pasakojama apie Merkinės istorinio miesto teritorijoje veikusius sodus, pristatoma Merkinės jėzuitų sodo atkūrimo idėja.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Merkinės krašto muziejus, Stepono Dariaus ir Stasio Girėno aikštė 1, Merkinė, mob. tel. 8 619 62 358.

**Susitikime** Merkinės dvarvietėje (Pasaulio puodų kieme), Gardino g. 28, Merkinės mstl., Varėnos r. Koordinatės 54.158096168540716; 24.185214642795458.

## **Rugpjūčio 30 d. (pirmadienis)**

**17.00. Paroda „Miesto sodas – Alytaus laisvės dvasia“.**

Kilnojamoji paroda „Miesto sodas – Alytaus laisvės dvasia“ bus eksponuojama vienoje iš Miesto sodo aikštelių. Parodoje pateikiama medžiaga, atskleidžianti Miesto sodo istoriją, supažindinanti su parką puoselėjusiais žmonėmis.

Alytaus miesto sodas – tai centrinis miesto parkas, įkurtas 1931 metais šalia Turgaus aikštės ir tapęs vienu iš miesto simbolių. Kad parkas taptų alytiškių ir miesto svečių mėgstama vieta, ketvirtojo dešimtmečio pradžioje buvo sutelktos inžinierių, sodininkų, visuomenės veikėjų pajėgos. Pagal Stasio Taškūno ir Zigmo Jakulio projektą natūralaus pušyno sklypas buvo aptvertas, atsirado lapuočių medžių alėjos, poilsio aikštelės su dekoratyviniais želdiniais. Centrinę aikštę papuošė sodininko Jono Faitušo gėlynas, vėliau buvo įrengtas

Vytauto Trečioko fontanas. Parke atsirado medinė altana, estrada, takeliai apstatyti grakščiais suoliukais. Čia kunkuliavo ir kultūrinis gyvenimas: vyko koncertai, spektakliai, šokiai.

18.00 bus surengta ekskursija „Alytaus miesto sodo istorija ir tradicijos“ po šiandieninį parką, apžiūrimi želdiniai, lankytini objektai.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Alytaus kraštotyros muziejus, Savanorių g. 6, Alytus, tel. (8 315) 51 167.

**Susitikime** Alytaus miesto sode prie fontano (Birutės g. 1, Alytus). Koordinatės 54.3941383,24.0445968,16.25.

### **Rugsėjo 2 d. (ketvirtadienis)**

#### **18.00. Renginys „Kiek matyta, kiek regėta“.**

Informacinėje paskaitoje „Vytauto parko praeitis, dabartis ir ateitis“ bus pasakojama Vytauto parko Birštone istorija, apžvelgiama šiandiena ir ateities perspektyvos.

1874 m. Birštono kurortą nusipirkęs Jiezno dvarininkas Ignacijus Kvinta ėmė kurti parką. Medžių alėjos sodintos taip, kad jomis einant buvo galima patekti iš vieno statinio į kitą. Alėjos turėjo savo pavadinimus – „Birutės“, „Meilės“, „Svajonių“. Kai kurios pavadintos tiesiog augančių medžių pavadinimais – „Eglių“, „Kaštonų“, „Liepų“, „Beržų“. Tarpukariu parką prižiūrėjo Dotnuvos sodininkai. 1926 m. parke buvo įrengtas fontanas. Alėjų sandūrose žydėjo gėlynai. Parke specialiai įrengtame paviljone kasdien grodavo orkestras. Vytauto parko gėlynai buvo puoselėjami ir sovietmečiu. Netoli Geltonosios biuветės tuomet žydėdavo ypatingas gėlynas, vadintas „Kalendoriumi“. Jame kasdien būdavo persodinamos gėlės, jos suformuodavo įvairiaspalvę tos dienos datą.

**18.30** prasidės Stakliškių kultūros ir laisvalaikio centro mėgėjų teatro spektaklis „Tarpukario meilė“. Režisierius Vaidas Lengvinas. Spektaklyje pasakojama apie meilę, intrigas ir gyvenimo peripetijas.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Birštono muziejus, Vytauto g. 9, Birštonas, tel. (8 319) 65 605.

**Susitikime** Vytauto parke (Balio Sruogos g. 1, Birštonas). Koordinatės 54°35'55.2" š. pl., 24°02'03.9" r. ilg.

### **Rugsėjo 3 d. (penktadienis)**

#### **16.00. Žemės meno instaliacijų, tūrinių kompozicijų parodos „Trakų miesto genomus“ atidarymas.**

2021 m. Trakų istorijos muziejus pradeda įgyvendinti iniciatyvą „Trakams – 700. Tapatybės beiškant“. Parodos rengėjai kelia sau tikslą susieti žemės, sodų meną su turtinga Trakų miesto – ypatingosios tolerancijos erdvės – istorija, daugiataute kultūra, gotikinės ir vėlesnių epochų architektūros ir gamtos, kraštovaizdžio harmonija. Renginio vieta – Pilies sala, atvira erdvė, prieinama kiekvienam (net jei būtų atnaujinti ekstremaliai situacijai taikomi ribojimai). Vertikalios tūrinės kompozicijos formuojamos iš gamtinių medžiagų: nendrių, karklų, lazdynų ir pan. Vidiniame kieme kompozicija labiau plokščia, apžvelgiama iš atvirų galerijų. Žemas ornamentas iš supintų į juostą vienaskilčių augalų (nendrių, javų), plokštuma pripildyta įvairių gamtinių medžiagų. Skulptūrinėms kompozicijoms sukurti naudojamos augalinės medžiagos (šakos, nendrės) iš paežerių labiausiai atitinka žemės meno idėją – medžiagos, randamos objekto aplinkoje, – ir Lietuvos muziejų kelio programos bei parodos kūrybinį konceptą.

Į sukurtą vertikalią struktūrą būtų galima užėiti, vaikščioti joje, pabūti, pamedituoti, fotografuotis atminimui.

Formos – stilizuoti augaliniai, geometriniai ornamentai, pasikartojantys jų segmentai, atkartojami pagal muziejuje saugomus objektus (polichrominius koklius, keramiką, totoristikos, karaimikos siuvinius, heraldinius simbolius, Salos pilies architektūrinius dekoratyvius elementus).

*Renginys nemokamas.*

Organizatorius: Trakų istorijos muziejus, Kęstučio g. 4, Trakai, mob. tel. 8 682 67 616.

**Susitikime** Trakų Salos pilyje (Karaimų g. 43C, Trakai). Koordinatės 54.65364026317813, 24.934054166961758.

**Rugsėjo 3 d. (penktadienis)**

**14.00. Parodos „Abromiškių dvaro parkas“ atidarymas ir ekskursija po parką.**

Paroda „Abromiškių dvaro parkas“ bus eksponuojama Abromiškių svirne. Ši paroda, supažindinanti su Abromiškių dvaro istorija, parku, bus pristatoma renginio metu.

Abromiškių dvaro sodyba yra Abromiškių kaime, maždaug per 1 km nuo greitkelio Vilnius–Kaunas. Apsuptas seno parko, įrašyto į gamtos paminklų sąrašą, dvaras išsidėstęs to paties pavadinimo ežero šiauriniame krante. Dvaro kompleksą sudaro: rūmai, svirnas, sarginė, tvarto liekanos, fragmentai ir parkas. Dvarą 1571 m. įkūrė Abrahamas Poniatovskis. Matyt, nuo jo vardo kilo ir Abromiškių pavadinimas. Likęs našlys, Abromiškių dvarą su miškais, pakelės smukle ir ežerais jis pardavė Trakų tįjūnui M. Bychovcui, tad XVI a. pabaigoje dvaras jau priklausė Bychovcų giminei. XVII a. čia įsikūrė Narbutai. Apie 1748 m. dvaras vedybomis atiteko prancūzų kilmės grafams de Raes'ams. XIX a. I pusėje Vilhelmas de Raes'as su žmona Antanina pastatydino medinius rūmus, įkūrė sodą. Dvaras klestėjo kaip krašto kultūrinio bajorijos gyvenimo centras. 1799 m. dvare įvyko dailininkės ir dekoratorės Rachelės de Raes ir garsiojo intelektualo Mykolo Römerio vestuvės. 1840 m. Pranciškus Broel-Pliateris vedė V. ir A. de Raes'ų dukterį Kazimierą, paskutinę iš šios giminės. Jam mirus, dvarą valdė žmona, o vėliau iki 1912 m. dvaras priklausė jų sūnui Vilhelmui Pliateriui ir jo palikuoniams. Po Vilhelmo vedybų su Felicija Soltan 1880 m. buvo pristatyti du mūriniai priestatai, perplanuotas parkas.

1933 m. dvarą nusipirko sovietmečiu emigravęs ir garsiu meno kolekcionieriumi tapęs Mykolas Žilinskas (1904–1992). Jis remontavo rūmus, tvarkė parką. Nuo 1951 m. rūmuose buvo įsikūrę įvairios sovietmečio įstaigos. 1990 metais, Lietuvai vėl tapus nepriklausoma valstybe, grįžęs M. Žilinskas skyrė pinigų dvarui ir parkui tvarkyti. Jis buvo parašęs testamentą, kuriuo dvarą ir aplinkinius ežerus dovanojo Lietuvai, paskirdamas turtą Rašytojų sąjungai, bet nespėjo iki mirties turto susigrąžinti ir dvaras po kelerių metų buvo privatizuotas.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Elektrėnų literatūros ir meno muziejus, Rungos g. 24, Elektrėnai, mob. tel. 8 619 51 452.

**Susitikime** Abromiškių dvaro svirne (Sanatorijos g. 32, Abromiškių k., Elektrėnai).

Koordinatės 54.780391707604, 24.716951180848547.

**AUKŠTAIJOJE rugsėjo 6 – 26 d.**

## **Rugsėjo 8 d. (trečiadienis)**

### **11.00–18.00. Renginys „Oi, kas sodai do sodeliai...“**

Pirmoje renginio dalyje viename iš Lietuvos liaudies buities muziejaus sodų bus rodomas Kauno lėlių teatro spektaklis „Žalias žalias obuoliukas“ apie stebuklingą žmogaus ir gamtos, žmogaus ir medžio ryšį, pasiaukojančią daugystę. Antroje dalyje lankytojai bus kviečiami į popietę, kurioje laukia pasivaikščiojimas po muziejaus sodus ir darželius, pokalbiai su specialistais apie gėles, augalus ir tradicinį sodą, vaišinimasis sodo gėrybėmis, dainos ir sakmės apie sodus ir sodo augalus.

Aukštaitijos sektoriaus gatvinis režinis kaimas įkurtas buvusio gatvinio Pievelių kaimo teritorijoje. Išsaugoti šio kaimo sodų augalai ir šiandien auga muziejaus sodybose. Keletui jų jau 100 ir daugiau metų. Soduose auga ir naujai pasodintos seniesiems Lietuvos sodams būdingų veislių obelys, kriaušės, slyvos, vyšnios. Ekspoziciniai sodybų gėlių darželiai suprojektuoti remiantis archyvine medžiaga. Juose auga tradiciniai Aukštaitijos kraštui būdingi gėlių darželių augalai. Pagirių sodyboje įrengtoje Augalų nacionalinių genetinių išteklių lauko kolekcijoje surinkti senieji Lietuvos gėlių darželių ir daržų augalai: kvapnūs, puošnūs, gydantieji.

Galima dalyvauti abiejose arba tik vienoje renginio dalyje. Visi muziejaus lankytojai perka muziejaus įėjimo bilietus įprastine tvarka, reikalingi papildomi bilietai į spektaklį.

**Organizatorius:** Lietuvos liaudies buities muziejus, L. Lekavičiaus g. 2, Rumšiškės, Kaišiadorių r.

**Susitikime** muziejaus Aukštaitijos sektoriuje. Koordinatės 54.866423, 24.201356.

## **Rugsėjo 9 d. (ketvirtadienis)**

### **14.00. Žemės meno dailininkų pleneras poeto Jono Mačiulio-Maironio sode**

**17.00** lankytojų lauks **teatralizuotas sukurtų darbų parodos atidarymas**. Šie kūriniai iš gamtinės medžiagos puoš Maironio sodą dar kurį laiką. Visi susirinkusieji dalyvaus improvizuotoje vaistinių augalų arbatų gėrimo ceremonijoje, diskutuos su menininkais, klausysis muziejininkų pasakojimų apie Maironio sodą ir jo puoselėjimo tradicijas, skambant Maironio gyvenamojo laiko Kaune populiariai muzikai. 1909 m. Kauno senamiestyje nusipirkęs rūmus ir prie jų žemės sklypą J. Mačiulis-Maironis užveisė sodą, kuriame po paskaitų Kauno kunigų seminarijoje, Lietuvos universitete mėgo dirbti – sodino, skiepijo, kasė lysves, nurodydavo, kur kokias gėles sėti. Sodas yra Maironio lietuvių literatūros muziejaus ekspozicijos dalis, jis atviras lankytojams visais metų laikais, čia dar auga Maironio sodinti medžiai, žydi gėlės, kurias poetas mėgo ir apdainavo savo eilėraščiuose.

*Renginys nemokamas*

**Organizatorius:** Maironio lietuvių literatūros muziejus, Rotušės a. 13, Kaunas, tel. (8-37) 20 68 42.

**Susitikime** Jono Mačiulio-Maironio sode (Rotušės a. 13, Kaunas). Koordinatės 54.89667, 23.884202.

## **Rugsėjo 10–12 d. (penktadienis–sekmadienis)**

### **Jungtinis dailininkų ir rašytojų pleneras „Plastika + žodis“.**

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Maironio lietuvių literatūros muziejus, Rotušės a. 13, Kaunas, tel. (8-37) 20 68 42.

**Susitikime** Salomėjos Nėries ir Bernardo Bučo namų-muziejaus sode (Salomėjos Nėries g. 7, Kaunas).

## **Rugsėjo 10 d. (penktadienis)**

### **17.00. Renginys „Vakarojimas rašytojo Juozo Grušo sode“.**

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Maironio lietuvių literatūros muziejus, Rotušės a. 13, Kaunas, tel. (8-37) 20 68 42.

**Susitikime** Juozo Grušo namų muziejuje (Kalmiečių g. 93, Kaunas).

## **Rugsėjo 10 d. (penktadienis)**

### **16.00. Ekskursija, interaktyvi edukacinė veikla, paskaita ir pokalbis su kompozitoriais „Gruodžio kūrybos sode“**

Renginyje „Gruodžio kūrybos sode“ lankytojus kviesime į ekskursiją kompozitoriaus Juozo Gruodžio ir jo žmonos Stasės Gruodienės namuose ir į interaktyvią edukacinę veiklą, kurios metu lankytojai išgirs įdomių ištraukų iš Stasės Gruodienės dienoraščių ir galės patikrinti žinias nuotaikingoje viktorinoje. 18 val. kviesime pasiklausti dendrologės prof. Linos Straigygtės paskaitos apie unikalų ir nepaprastą J. Gruodžio sodą, o renginį vainikuos Juozo Gruodžio konservatorijos mokinių koncertas ir pokalbis su Kauno kompozitoriais, J. Gruodžio muzikinės tradicijos tęsėjais.

1932 m. Juozo ir Stasės Gruodžių pasistatytas namas, kurį suprojektavo Feliksas Vizbaras, stovi erdviame, vešioje žalumoje skendinčiame gamtos kampelyje netoli Neries upės (Salako g. 18).

Kompozitorius J. Gruodis šiame name gyveno nuo įsikėlimo 1932 m. iki pat mirties 1948 m.; čia jis kartu su žmona Stase susikūrė savo rojaus kampelį.

Muziejus įdomus ir vertingas tiek kultūrine, tiek architektūrine ir landšafto prasme – išlikusia autentiška namo išvaizda, primenančia puošnų medinį Lietuvos dvarelį su aukštu mansardiniu stogu, pagrindinį įėjimą puošiančiomis medinėmis kolonomis, išlikusiu paties kompozitoriaus sodintu sodu ir autentišku namo interjeru.

*Renginys nemokamas, būtina išankstinė registracija mob. tel. 8 698 77 570 arba el. paštu n.kaminskaite@kaunomuziejus.lt .*

**Organizatorius:** Kauno miesto muziejaus Juozo Gruodžio namai, Salako g. 18, Kaunas.

**Susitikime** Juozo Gruodžio namuose (Salako g. 18, Kaunas). Koordinatės 54.915326, 23.913975.

## **Rugsėjo 11 d. (šeštadienis)**

### **14.00. Renginys „Sruogų sodo paslaptys“.**

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Maironio lietuvių literatūros muziejus, Rotušės a. 13, Kaunas, tel. (8-37) 20 68 42.

**Susitikime** Balio ir Vandos Sruogų namų-muziejaus sode (Balio Sruogos g. 21, Kaunas).

## **Rugsėjo 11 d. (šeštadienis)**

### **14.00. Ekskursijos: „Obelynės parko medžių ir krūmų įvairovė“, „Pasivaikščiavimas su ponja Adele po parką“, edukacija „Senojo paveldo sodo obuolių degustacija“**

Ekskursijų metu susipažinsite su senuoju paveldo sodu, dendrologiniu parku ir memorialiniu muziejumi. Pasivaikščiosite po parką su ponja Adele. Degustacijos metu ragausite senojo paveldo sodo obuolių ir išrinksite Obuolį karalių.

Kauno rajono muziejaus Tado Ivanausko Obelynės sodyba-memorialinis muziejus – unikali gamtininko prof. Tado Ivanausko ir jo žmonos Honoratos sukurta, o vėliau įdukros Eleonoros Baltuškevičienės saugota ir puoselėta gamtinio paveldo ir kultūros oazė Pakaunėje. Šis kultūros paveldo objektas apima: senąjį paveldo sodą, vieną iš 25 Lietuvos senųjų paveldo sodų, didelį dendrologinį parką ir gyvenamąjį namą – Ivanauskų šeimos memorialinį muziejų.

1919 m. T. Ivanauskas iš parceliuojamo Marvos dvaro nusipirko 8 ha žemės sklypą, 2020 m. pradėjo statyti gyvenamąjį namą, o 1921 m. dabartiniame paveldo sode pasodino pirmąją obelaitę, todėl galima teigti, kad 2021 m., kaip ir 2019, – Obelynės 100–metis.

Senajame paveldo sode auga apie 120 vaismedžių, tarp kurių tik Obelynėje tebeauginama obelių veislė 'Kaizeris Vilhelmas' (vok. 'Keiser Wilhelm'), Lietuvoje vadinama tiesiog 'Vilhelmine', 'Vytis' – paties prof. T. Ivanausko išvesta žieminių obelių veislė. Dendrologiniame parke auga Lietuvoje retai aptinkami bekočiai (lot. *Quercus petraea*), raudonieji ąžuolai (lot. *Quercus rubra*), didžiosios tujos (lot. *Thuja plicata*),

katalpa (lot. *Catalpa bignonioides*), kuriliniai maumedžiai (lot. *Larix kamtschatica* (Rupr.) Carrière), po pirmųjų šalnų užsiliepsnojantys auksu, gana retas Lietuvoje amūrinis kamštenis (lot. *Phellodendron amurense*), daugybė kitų medžių ir krūmų.

*Renginys nemokamas, būtina išankstinė registracija mob. tel. 8 612 53 314.*

**Organizatorius:** Kauno rajono muziejaus padalinys Tado Ivanausko Obelynės sodyba-memorialinis muziejus, Obelynės g. 2, Ringaudai, mob. tel. 8 630 06 635.

**Susitikime** Tado Ivanausko Obelynės sodyboje (Obelynės g. 2, Ringaudai). Koordinatės 54.903455, 23.804898.

### **Rugsėjo 12 d. (sekmadienis)**

#### **12.00. Ekskursija „Raudondvario dvaras 1819–1918 m.“**

Ekskursijoje po Raudondvario dvarą Kauno rajono muziejaus gidai, ikūniję grafus Rozaliją ir Benediktą Tiškevičius, pasakoja apie Raudondvario dvaro raidą, Raudondvario grafų Tiškevičių šeimos istorijas, kelionių įspūdžius, apžvelgia gyvenimą dvare.

Raudondvario dvaras XIX–XX a. pr., valdant grafams Tiškevičiams, tapo vienu labiausiai išpuoselėtų ir turtingiausių dvarų Lietuvoje, formavusių Raudondvario gyvenvietės raidą ir šios vietovės žmonių gyvenseną. Nuo tada, kai 1819 m. grafas Benediktas Mykolas Tiškevičius nupirko iš Zabelių Raudondvario dvarą ir kaip vestuvių dovaną padovanojo savo sūnui grafiui Benediktui Emanueliui, iki pat 1918 m., paskutinio Raudondvario valdytojo ir savininko grafo Benedikto Jono Tiškevičiaus valdymo pabaigos, ši dvaro sodyba gyveno aukso amžių. Raudondvario grafo Benedikto Emanuelio sūnus grafas Benediktas Henrikas, gimęs Nemėžio dvare, o vaikystę ir jaunystę praleidęs Paryžiuje ir Madeiroje, Raudondvario dvare puoselėjo prancūzišką kultūrą ir gyvenseną. Jis tęsė tėvo pradėtas turtingo ir prabangaus dvaro kūrimo tradicijas: renesansiniuose rūmuose sukaupe didelę pasaulinio meno kūrinių kolekciją, Rytų meno dirbinių rinkinį, daugiau nei dvidešimties tūkstančių rankraščių, knygų, žemėlapių biblioteką, didžiulę citrusinių augalų (citrinmedžių, mandarinmedžių ir apelsinmedžių) kolekciją, vasaromis puošusių rūmų prieigas, įrengė įspūdingą žiemos sodą su beždžionėlėmis, papūgomis ir aligatoriais, pietiniame šlaite – šiltnamį su vynuogynu. Grafų Tiškevičių valdymo laikotarpiu Raudondvario dvaras virto mūrinės architektūros ir žaliosios gamtos perlu Pakaunėje – reprezentaciniais vartais į Žemaitiją.

*Renginys nemokamas. Būtina išankstinė registracija mob. tel. 8 612 53 314.*

**Organizatorius:** Kauno rajono muziejus, Pilies takas 1, Raudondvaris, Kauno r., tel. (8-37) 44 96 01.

**Susitikime** Raudondvario dvaro sodyboje (Pilies takas 1, Raudondvaris, Kauno r.). Koordinatės 54.943304, 23.782683.

### **Rugsėjo 14 d. (antradienis)**

#### **14.00. Edukacinė ekskursija „Burbiškio dvaro parko istorija“**

Ekskursijos Burbiškio dvaro parke dalyviai aplankys unikalios kultūros vertybės statusą turintį dvarininko Mykolo Baženskiio sukurtą peizažinio tipo Burbiškio dvaro parką, užimantį 28 ha ir pasižymintį įspūdingais tvenkiniais, kuriuose yra 15 salų. Išgirs pasakojimą apie romantizmo idėjų įtaką Burbiškio dvaro parko kūrimui, parko mažosios architektūros akcentus, parko vietą dvaro tradicijose, jo atkūrimo istoriją ir dabarties priežiūros ypatumus.

Daugyvenės kultūros istorijos muziejaus-draustinio Burbiškio dvarą puošia su neapsakoma išmone sukurtas peizažinis parkas. Jis pasižymi ypatinga kūrybine nuotaika ir atspindi dvaro kūrėjų pasaulėjautą. Dar XX a. I pusėje Burbiškio dvaras ir jo parkas buvo plačiai žinomas ir lankomas. Čia lankydavosi Gabrielė Petkevičaitė-Bitė, Jonas Basanavičius, lenkų rašytojas ir poetas Kornelijus Makušinskis, Petras Vileišis. Dvaro svečiai ypač mėgo plaukioti valtelėmis parko tvenkiniais, ilgus pasivaikščiojimus po parką. Burbiškio dvare nuolat vykdavo poezijos skaitymo vakarai, kameriniai koncertai. Parkas buvo atviras ir vaikų ekskursijoms. Pokario metais dvare buvo įkurta veislinių kiaulių ferma. Ilgainiui parkas užžėlė krūmais, menkaverčiais medžiais. Be priežiūros palikti želdiniai sulaukėjo, sunyko neprižiūrimi takai. 1981 m. buvo

pradėti pirmieji dvaro tvarkymo darbai. Šiuo metu dvaro atkūrimo idėja ir tos idėjos įgyvendinimo procesas gali būti laikomas vienu iš paveldosauginės bei muziejinės minties laimėjimų pavyzdžių.

*Renginys nemokamas. Būtina išankstinė registracija tel. (8 422) 56 110 arba [mob.tel 8 611 12 051](tel:861112051).*

**Organizatorius:** Daugyvenės kultūros istorijos muziejaus-draustinio Burbiškio dvaro istorijos skyrius, Burbiškio k., Pakalniškių sen., Radviliškio r., mob. tel. 8 614 69 882.

**Susitikime** prie centrinių Burbiškio dvaro parko vartų (Burbiškio k., Pakalniškių sen., Radviliškio r.).  
Koordinatės 55.782°š. pl., 23.897°r. ilg. (ž.)

### **Rugsėjo 15 d. (trečiadienis)**

**17.30. Renginys „Rožinė istorija“**, kurio dalyviai kartu su muziejaus gidu vaikštinės po Chaimo Frenkelio vilos parką ir sužinos jo istoriją, pamatys tūkstančiais žiedų džiuginantį rožyną ir čia augančias istorinių rūšių rožes. Po ekskursijos dalyvių laukia edukacija „Rožės žiedas“, kurios metu prisėdę parko pavėsinėse mokysimės pasigaminti odinį rožės pavidalo žiedą ar sagę. Renginį vainikuos aukcionas, kurio metu bus galima įsigyti išskirtinio grožio puokščių iš Chaimo Frenkelio vilos parko rožyno.

Chaimo Frenkelio vila su parku ir jį puošiančiu fontanu – išskirtinė erdvė Šiauliuose. Šiaulių „Aušros“ muziejus nuolat gražina parko aplinką, išryškindamas esamus jos secesinio stiliaus bruožus ir suteikdamas naujų. 2018 m. buvo įgyvendintas parko sutvarkymo projektas, skirtas Lietuvos valstybingumo atkūrimo 100-mečiui paminėti – įveistas rožynas. Šio projekto mecenatas Neaustinių medžiagų fabriko įmonių grupės vadovas Stanislovas Grušas parkui padovanojo 50 veislių 1350 rožių krūmų. Rožyne galima gėrėtis senovinių (išvestų iki 1867 m.) ir šiuolaikinių veislių rožėmis. Rožyno projekto autorius – Šiaulių universiteto botanikos sodo specialistas kraštovaizdžio architektas Karolis Grušas. Ilsėdamiesi trijose parko pavėsinėse lankytojai gali mėgautis rožių aromatu ir grožėtis secesinio stiliaus Chaimo Frenkelio vila, pastatyta 1908 m.

*Renginys nemokamas. Būtina išankstinė registracija tel. (8 41) 43 36 80.*

**Organizatorius:** Šiaulių „Aušros“ muziejaus Chaimo Frenkelio vila, Vilniaus g. 74, Šiauliai, tel. (8 41) 52 69 33.

**Susitikime** Chaimo Frenkelio vilos rožyne (Vilniaus g. 74, Šiauliai). Koordinatės 55.925415, 23.32873.

### **Rugsėjo 16 d. (ketvirtadienis)**

**17.30. Turistinis pėsčiųjų žygis „Biržų miesto parkai: atgal į ateitį“.**

Renginio dalyviai bus pakviesti į pėsčiųjų žygį per Biržus maršrutu „Biržų miesto parkai“ klausantis Biržų istorijos. Kelionėje gidų pasakojimai bus iliustruojami vaizdais, jie pimsis su autentiškais prisiminimais, bus pajvairinti įvairiomis kūrybinėmis užduotimis, kelionės pabaigoje – piknikas paskutiniame lankomame parke.

Biržų piliakalnio parkas – jau tik nostalgiškuose biržiečių prisiminimuose ir tarpukario fotografijose išlikusi mėgstamiausia to meto erdvė, puoselėta Lietuvai pagražinti draugijos, Vaclovo Bernotėno parkas – sovietmečio ideologijos reliktas, Antano Dauguviečio parkas – mėgstamiausia poilsio ir sveikatinimosi erdvė Biržų mieste šiandien, Biržiečių parkas, pasodintas 1989 m. biržiečių Sąjūdžio Steigiamojo suvažiavimo metu, – Atgimimo laikotarpio atspindys.

*Renginys nemokamas, išankstinė registracija nebūtina.*

**Organizatorius:** Biržų krašto muziejus „Sėla“, Jonušo Radvilos g. 3, Biržai, tel. (8 450) 33 390.

**Susitikime** Biržų pilyje (Jonušo Radvilos g. 3, Biržai). Koordinatės 56.204669, 24.753575.

### **Rugsėjo 17 d. (penktadienis)**

**16.00. Ekskursija „Panevėžio miesto sodas“.**

Ekskursiją „Panevėžio miesto sodas“ pradėsime prie Kraštotyros muziejaus (Vasario 16-osios g. 23). Respublikos gatve keliausime į Sausio 13-osios skverą, tarpukariu vadintą Miesto sodu. Išgirsime šio įvairių



metu skirtingai vadinto skvero ir aplink jį išsidėsčiusių pastatų (Juozo Balčikonio gimnazijos, pataisos namų, pašto, buvusio Lietuvos banko pastato, žydų sinagogos, kino teatro „Raketa“) istoriją. Pasakojimą apie Miesto sodą iliustruos nuotraukų paroda. Savo istorines žinias galėsime patikrinti viktorinoje. Nugalėtojų lauks apdovanojimai. Surinkę miesto plano dëlionę, kurioje pavaizduoti ne tik pastatai, gatvės, aikštės, bet ir parkai, sodai, žaliosios erdvės, dar kartą įsitikinsime, koks žalias ir gražus yra Panevėžys.

Panevėžio miesto centre esantis sodas žinomas nuo 1903 metų. Išlikęs dokumentas pasakoja, kad 1925 metais kovo 10 d. buvo paskelbtos varžytinės Miesto sodo nuomai. Nuomoninkui buvo nustatyti tam tikri reikalavimai: savivaldybei vasaros metu leisti surengti 5 nemokamus renginius, sode kasmet pasodinti 40 medelių, pavasarį pasodinti gėlynus. Nuomininkas turėjo palaikyti švarą sode, saugoti medžius ir krūmus. 1934 m. pati savivaldybė pradėjo tvarkyti Miesto sodą. Buvo iškasami medžiai, sodinami dekoratyviniai krūmai, įrengiamos gėlių lysvės. Sodas tapo traukos centru. Panevėžiečių džiaugsmui 1934 m. sode buvo įrengtas pirmasis fontanas mieste. Įdomi šalia esančių pastatų istorija.

XX a. 6 dešimtmetyje sode atsirado labai populiarios briedžio ir dvi vaikų skulptūros, deja, iki šių dienų jos neišliko. Šiandien šis miesto sodas pavadintas Sausio 13-osios skveru. 1991 m. sausio 13 d. čia buvo susirinkę minios panevėžiečių ginti pašto ir telefono-telegrafo stoties.

*Renginys nemokamas. Būtina išankstinė registracija tel. (8 45) 59 61 81.*

**Organizatorius:** Panevėžio kraštotyros muziejus, Vasario 16-osios g. 23, Panevėžys, tel. (8 45) 46 19 73.  
**Susitikime** muziejuje (Vasario 16-osios g. 23, Panevėžys). Koordinatės 55°44'01.8", 24°21'27.3".

### **Rugsėjo 18 d. (šeštadienis)**

**12.00. Renginys „Rožinė istorija“**, kurio dalyviai kartu su muziejaus gidu vaikštinės po Chaimo Frenkelio vilos parką ir sužinos jo istoriją, pamatys tūkstančiais žiedų džiuginantį rožyną ir čia augančias istorinių rūšių rožes. Po ekskursijos dalyvių laukia edukacija „Rožės žiedas“, kurios metu prisėdę parko pavėsinėse mokysimės pasigaminti odinį rožės pavidalo žiedą ar sagę. Renginį vainikuos aukcionas, kurio metu bus galima įsigyti išskirtinio grožio puokščių iš Chaimo Frenkelio vilos parko rožyno.

Chaimo Frenkelio vila su parku ir jį puošiančiu fontanu – išskirtinė erdvė Šiauliuose. Šiaulių „Aušros“ muziejus nuolat gražina parko aplinką, išryškindamas esamus jos secesinio stiliaus bruožus ir suteikdamas naujų. 2018 m. buvo įgyvendintas parko sutvarkymo projektas, skirtas Lietuvos valstybingumo atkūrimo 100-mečiui paminėti – įveistas rožynas. Šio projekto mecenatas Neaustinių medžiagų fabriko įmonių grupės vadovas Stanislovas Grušas parkui padovanojo 50 veislių 1350 rožių krūmų. Rožyne galima gėrėtis senovinių (išvestų iki 1867 m.) ir šiuolaikinių veislių rožėmis. Rožyno projekto autorius – Šiaulių universiteto botanikos sodo specialistas kraštovaizdžio architektas Karolis Grušas.

Ilsėdamiesi trijose parko pavėsinėse lankytojai gali mėgautis rožių aromatu ir grožėtis secesinio stiliaus Chaimo Frenkelio vila, pastatyta 1908 m.

*Renginys nemokamas. Būtina išankstinė registracija tel. (8 41) 43 36 80.*

**Organizatorius:** Šiaulių „Aušros“ muziejaus Chaimo Frenkelio vila, Vilniaus g. 74, Šiauliai, tel. (8 41) 52 69 33.

**Susitikime** Chaimo Frenkelio vilos rožyne (Vilniaus g. 74, Šiauliai). Koordinatės 55.925415, 23.32873.

### **Rugsėjo 18 d. (šeštadienis)**

**12.00. Edukacinis pažintinis renginys „Graibštelis, lupa ir paletė“.**

**15.00. Elektroninės muzikos festivalis „Memento 2021“.**

Graibštelis, lupa ir paletė – daiktai, kurie pravers kiekvienam Rokiškio dvaro parko lankytojui. Graibšteliu galima pagauti naujų pavyzdžių savo entomologinei kolekcijai, su lupa tyrinėti dvaro parko mikropasaulį, o teptukais ir dažais drobėje įamžinti nuostabius parko vaizdus. Tad kviečiame visus ateiti į Rokiškio dvaro parką, kur 12 ir 14 val. bus rengiamos ekskursijos. Ekskursijoje išgirsite nepaprastą parko kūrimo istoriją,

bus atskleista grafo Konstantino Tyzenhauzo palikimo paslaptis, susipažinsime su parko augalais ir gyvūnais, mėgausimės dvaro parke surinktų žolelių arbata.

Nuo **12.00 iki 16.00** jaunos ir vyresnius parko takelis nuves į žaidimų pievelę, kur visi galės smagiai praleisti laiką ir pajusti lauko žaidimų malonumus.

**15.00** skambant muzikai kviesime į edukacinę veiklą „Piešimo terapija arba fraktalinis piešimas, kas tai?“ Išbandyk šį piešimo būdą ir pažink save iš arčiau...

**21.00** dvaro parkas paskės šviesų ir elektroninės muzikos garsų jūroje. Unikalią dvaro parko aplinkoje vyks elektroninės muzikos koncertas „Memento 2021“, skirtas „Muziejų kelio“ ir Europos kultūros paveldo dienų programai.

Rokiškio dvaro parkas pradėtas formuoti dar XVIII a. pabaigoje. Tai angliškojo stiliaus radialinio plano peizažinis parkas. Parkas išlaikė savo pradinį planą. Trys senovinės medžių alėjos kviečia romantiškai pasivaikščioti po jau daugiau kaip du šimtmečius menantį parką.

Rokiškio dvarą paveldėjęs grafo Ignoto Tyzenhauzo sūnui Konstantinui (1786–1853), prasidėjo tikras parko aukso amžius. Pasaulinio garso mokslininkas, gamtininkas ornitologas grafas Konstantinas Tyzenhauzas savo mokslinei veiklai parke įrengė gamtos tyrimų laboratoriją, įrengė šiltnamių, kuriuose augo daugybė šiltųjų ir subtropinių kraštų augalų.

Prie rūmų esančiame botanikos sode grafas K. Tyzenhauzas augino 63 rūšių augalų. Čia augo kelių rūšių obelys, kriaušės, vyšnios, trešnės, agrastai, braškės, alyvos, balzaminės piramidinės, italinės ir sibirinės tuopos, kaštonai. Žiemos soduose auginti bananai, ananasai, laurai, granatai, figmedžiai, citrinmedžiai, apelsinmedžiai, muskatai, mirtos, rododendrai, magnolijos, kiparisai, rožės, kaktusai, kanos, alavijai, kinrožės, jazminai, hortenzijos ir daugybė kitų augalų.

Šiltnamiuose po stiklu vešėjo persikai, abrikosai, baltosios ir mėlynosios vynuogės, juodosios ir baltosios vyšnios.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Rokiškio krašto muziejus, Tyzenhauzų g. 5, Rokiškis, tel. (8 458) 52 835.

**Susitikime** Rokiškio dvaro parke (Tyzenhauzų g. 5, Rokiškis). Koordinatės 55.965342, 25.600852.

## **Rugsėjo 19 d. (sekmadienis)**

### **10.00 –16.00. Ekskursija „Stelmužės, Antazavės, Dusetų parkai byloja“**

Ekskursijos metu susipažinsime su Stelmužės, Antazavės dvarų, Dusetų Pauliaus Širvio bei Skulptūrų parkais, jų istorija, tinkamumu kultūriniam turizmui plėtoti. Renginyje bus fotografuojama, vėliau muziejuje bus surengta fotografijų paroda. Ekskursijos dalyvių lauks siurprizai.

Stelmužės dvaro parkas įkurtas XVIII a. viduryje. Jame yra Viešpaties Jėzaus Kryžiaus bažnyčia, pastatyta XVII a. Čia ošia Stelmužės ąžuolas – seniausias ir storiausias Lietuvoje augantis ąžuolas ir vienas seniausių ąžuolų Europoje. Galima aplankyti Laimės šulinį, pasivaikščioti ąžuoliukų alėja. Prie Padvarinio (Stelmužės) ežero nuo XIX a. stovi Vergų bokštas.

Antazavės dvaro parkas įkurtas XVIII a. pabaigoje. Jis išsidėstęs nuo rūmų ežero link besileidžiančiose terasose. Priešais rūmus yra iki šių dienų išlikęs parteris su geometriniam planui būdingais takais ir želdiniais. Parką puošia keturi tvenkiniai, apatinėje terasoje esantis Zalvės ežeras. Gamtovaizdinėje parko dalyje auga 8 introdukuotų rūšių medžiai ir krūmai, apie 35 rūšių kitokių augalų. Antazavės dvaras mena grafų Pliaterių giminę ir Emiliją Pliaterytę, 1831 m. sukilimo karžygę.

Dusetų Pauliaus Širvio parkas yra miestelio centre. 1995 m. rugsėjo 20 d. čia atidengta autoriaus Ipolito Užkurnio medžio skulptūra poetui Pauliui Širviui. 2020 m. poeto gimimo 100-mečio proga vietoje jos pastatytas paminklas (skulptorius Kęstutis Musteikis).

Dusetų skulptūrų parkas atidarytas 2008 m. vasarą. Kasmetinės kraštiečių šventės metu parke pastatomai naujų skulptūrų, sukurtų per Dusetų dailės galerijos organizuojamus projektus. Parkas labai gražiai papildo Sartų ežero kraštovaizdį.

*Renginys nemokamas. Būtina išankstinė registracija mob. tel. 8 674 22 109 arba tel. (8 385) 52 596.*

**Organizatorius:** Zarasų krašto muziejus, Dominyko Bukonto g. 20, Zarasai, tel. (8 385) 52 456.

**Susitikime** Zarasų Sėlių aikštėje. Koordinatės 55.7319578, 26.2445382.

Keliaujame į Stelmužės parką, Zarasų r., Imbrado sen., Stelmužės k., Ažuolo g. 14 (koordinatės 55.82756, 26.215129), Antazavės parką, Zarasų r., Antazavės sen., Antazavės k., Dvaro g. 17, Dusetų skulptūrų parką, Zarasų r., Dusetų sen., Dusetų mst., Kazimiero Būgos g. (Sartų ež. pakrantė), Pauliaus Širvio parką, Zarasų r., Dusetų sen., Dusetų mst., Jono Biliūno g.

### **Rugsėjo 21 d. (antradienis)**

#### **10.00 – 14.00. Ekskursija po prof. Adomo Hrebnickio muziejaus parką ir muziejų.**

Ekskursijos metu išgirsite Rojaus kaimo įkūrimo istoriją, susipažinsite su šio kaimo parko savitumu, prisėdę prie tvenkinio išklausysite įdomų pasakojimą apie čia gyvenusį ir dirbusį žymų pomologą, profesorių Adomą Hrebnickį, apie jo didelę meilę šiam kraštui, sodui ir apie tai, kaip profesorius iš pelkinės šią teritoriją pavertė į Rojų. Pabaigoje lankytojų lauks konkursas, kurio metu reikės atsakyti į klausimus. Nugalėtojų lauks apdovanojimai!

Prof. Adomo Hrebnickio muziejaus parkas užima 4 ha. Dabar parkas apsuptas tvenkinių ir senų medžių, bet anksčiau čia buvo net 14 ha pomologinis sodas. Darbo pradžia įveisiant pomologinį sodą prof. A. Hrebnickiui nebuvo lengva: trūko lėšų, be to, labai kalvota ir akmenuota žemė buvo sunkiai įdirbama. Sodas buvo kuriamas net 14 metų. Jis buvo suskirstytas kvartalais, kiekviename jų pasodinta po 100 vaismedžių, išdėstytų šachmatų tvarka 6,3 × 6,3 m atstumais. Obelys buvo sodinamos kvartalo viduryje, kriaušės – kraštinėse kvartalų eilėse, slyvos, vyšnios, trešnės – atskiruose kvartaluose. Jauno sodo tarpueiliuose buvo auginami agrastai, serbentai, žemuogės, braškės. Sodo klestėjimo laikotarpis buvo 1906–1914 m., kai visų veislių vaismedžiai jau gausiai derėjo ir buvo tinkami įvairiems veislių tyrimo darbams atlikti. Pirmojo ir Antrojo pasaulinio karo metais sodas labai nukentėjo, nes vaismedžiai buvo laužomi, kertami malkoms, sodo žemė dirvonavo, kai kurios sodo dalys apaugo krūmais ir mišku. Bet garsiam pomologiniam sodui nebuvo lemta žūti. Profesoriaus A. Hrebnickio atminimui pagerbti ir ilgam jo moksliniam darbui Lietuvoje įamžinti 1957 m. buvo pradėta rūpintis buvusio sodo atkūrimu, renkamos ir perkeliamos į sodą apylinkėje paplitusios prof. A. Hrebnickio augintos veislės. Buvo suremontuoti gyvenamieji pastatai, sutvarkyta sodyba.

*Renginys nemokamas. Būtina išankstinė registracija tel. 8 675 01098.*

Ekskursijos gali vykti ir kitu laiku, užsiregistravus iš anksto.

**Organizatorius:** Ignalinos krašto muziejaus padalinys Adomo Hrebnickio memorialinis muziejus, Rojus, Dūkšto sen., Ignalinos r., mob. tel. 8 675 01 098.

**Susitikime** Adomo Hrebnickio memorialinio muziejaus parke (Rojus, Dūkšto sen., Ignalinos r.).

Koordinatės 55°31'52"š. pl., 26°21'50"r. ilg.

### **Rugsėjo 22 d. (trečiadienis)**

#### **18.00. Pažintinė-pramoginė iškyla „Alantos dvaras. Nuo miško iki parko“.**

Renginys vyks šalia Alantos dvaro. Čia lankytojų lauks improvizuota Parko galerija, skambės Mikalojaus Konstantino Čiurlionio simfonija „Miške“, bus pristatoma originali Alantos dvaro muziejaus edukacija „Arbata porceliano puodelyje“.

**19.00** Alantos parke vyks gamtininko paskaita-ekskursija „Kaip miškas gali virsti parku“.

Mišriojo stiliaus peizažinis Alantos dvaro parkas įkurtas 1870 m. Jis užima 6 ha teritoriją pietinėje Virintos upelės pusėje. Tris tvenkinius supa daug vietinių medžių rūšių: mažalapės liepos, paprastieji klevai ir uosiai, eglės, ievos, kalninės guobos, trapieji gluosniai ir baltalksniai, karpotieji ir plaukuotieji beržai, paprastieji ažuolai. Tvenkiniai šiek tiek paplatinti, išpjauta daug uosių tvarkant parką 1967 m.

Parke auga daug egzotinių augalų: vakarinės tujos, totoriniai, ginaliniai ir sidabriniai klevai, baltosios tuopos, paprastieji kaštonai, juodavaisės aronijos, baltosios sedulos, vengrinės ir paprastosios alyvos, lenktašakės forzitijos, vinkšna. Medžiai buvo sodinami itin sumaniai, kad užaugę sudarytų monumentalią puokštę.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Molėtų krašto muziejus, Inturkės g. 4, Molėtai, tel. (8 383) 51 077.

**Susitikime** Alantos dvaro parke (Alantos sen., Molėtų r.). Koordinatės 55°20'47" š. pl., 25°19'30" r. ilg.

### **Rugsėjo 23 d. (ketvirtadienis)**

#### **12.00. Popietė-ekskursija „Įamžinta istorinė atmintis Užugirio parke“.**

Renginyje „Įamžinta istorinė atmintis Užugirio parke“ dalyviams bus pristatyta Užugirio parke esanti Lietuvos Nepriklausomybės akto signatarų ažuolų atminimo alėja ir eksponuojami išlikę senieji 1938 metų istorinio parko brėžiniai. Renginio dalyviams bus pasakojama apie signatarų veiklą, jos įamžinimo prasmę ir parko, kaip istorinės ir kultūrinės atminties simbolio, prasmę. Pabaigoje lankytojų lauks šiltos skanios Užugirio žolynų arbatos puodelis ir ekskursija po Užugirio mokyklą-muziejų.

Užugirio dvaro sodyba įkurta XX a. IV dešimtmetyje: pastatyti pastatai, užveistas parkas, nutiesti nauji keliai. Dvaro sodybos teritorijoje esantis parkas yra kultūros vertybė, priklausanti Užugirio dvaro sodybos kompleksui. Sodybos parką sudaro alėjos, sodai, pavieniai želdynai ir 4,4 ha želdinių masyvas. Parkas yra mišriojo plano – geometrinio ir peizažinio, o jame vyrauja vietiniai medžiai: mažalapės liepos, paprastieji klevai, paprastieji ažuolai. Pietrytiniame parko pakraštyje išlikusi mažalapių liepų alėja – buvusio pagrindinio įvažiavimo į sodybą dalis. Yra išlikęs 1938 m. dvaro sodybos teritorijos planas, kuriame pažymėtas tiesių ir pusapskritimų formos takų, vedančių į parko centrą, tinklas. 2017–2018 m. buvo atlikti dvaro parko teritorijos tvarkymo darbai – suformuotas teritorijos kraštovaizdinis siluetas, sutvarkyti želdynai, atkurti vertingi parko elementai – alėjos, rūmų prieigose sutvarkyta geometrizuota želdynų dalis, rekonstruoti gėlynai, sutvarkyta Lėno ežero pakrantė, įrengti takai, mažoji architektūra. 2018 m. minint Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmetį dvaro parke buvo pasodinta ažuolų alėja, skirta Vasario 16-osios Nepriklausomybės akto signatarams, ir prie kiekvieno ažuolo įrengta atminimo lentelė, skirta kiekvienam iš 20 signatarų.

*Renginys nemokamas.*

**Organizatorius:** Ukmergės kraštotyros muziejus, Kęstučio a. 9, Ukmergė, tel. (8 340) 63 957.

**Susitikime** Prezidento Antano Smetonos (Užugirio) dvaro parke (Dvaro g. 3, Užulėnio k., Ukmergės r.). Koordinatės 55.425369, 24.563894.

### **Rugsėjo 24 d. (penktadienis)**

#### **14.00. Diena Trakų Vokės dvare – „Nuo grožio alpsta širdis“.**

Ekskursijų po Trakų Vokės dvaro rūmus ir parką metu bus supažindinama su parko istorija, jo įkūrėju Eduaru Fransua André (Édouard François André), parko teritorijoje esančiais pastatais, naujai rekonstruoto parko erdvėmis. Bus pristatytas audiogidas, žaidžiamas orientacinis žaidimas. Dvare bus surengta ekskursija po dvaro erdves, pristatomi buvę šeimnininkai, parodytos išlikę autentiškos detalės. Taip pat bus eksponuojama Mindaugo Juodžio tapybos darbų paroda. Lankytojai galės išgerti kavos dvaro kavinėje, įsigyti atminimui suvenyrų.

XIX a. istorikai manė, kad pavadinimas „Vokė“ susijęs su Vytauto Didžiojo laikais į Lietuvą atsikėlusiais totoriais, kuriems Vytautas dovanavo žemių už karo tarnybą: *wakja* reiškė „atsitikimas“, „įvykis“. 1559 m. totoriai tų žemių neteko, jas supirko didikai. 1631 m. Trakų Vokės žemes įsigijo Povilas Sapiega. Savininkai vis keitėsi, o 1837 m. žemes įsigijo Juozapas Tiškevičius. Dvare iki Antrojo pasaulinio karo gyveno keturios Tiškevičių kartos. Seniausi Trakų Vokės dvaro inventoriai liudija, kad pastatų išdėstymas buvo kitoks nei dabar. Dvaro rūmai paskutinį kartą perstatyti 1876–1880 m. pagal italų architekto L. Markonio (L. Marconi) projektą. Apie 1898 metus aplink rūmus esantį parką (16 ha) projektavo prancūzų kraštovaizdžio architektas

ir botanikas E. F. Andr . Trakų Vokės dvaro ansamblį gerokai sudarkė du pasauliniai karai ir sovietmetis. Per Antrąjį pasaulinį karą Tiškevičiai pasitraukė į Didžiąją Britaniją. Po jų dvare pakaitomis šeimininkavo tai nacistinės Vokietijos, tai Tarybų Sąjungos paskirti valdytojai. Pagal Vokės Tiškevičių dvaro pastatų ansamblio istorinę apybraižą, per Antrąjį pasaulinį karą rūmuose gyveno vokiečių atkelti kolonistai olandai.

Ekskursijos su gidu po dvarą ir parką bus rengiamos ir rugsėjo 25 bei rugsėjo 26 dienomis. Grupėms reorganizuotis mob. tel. 8 683 92 998. Bilieto kaina asmeniui 3 eurai.

**Organizatorius:** Trakų Vokės dvaro sodyba, Žalioji a. 2A, Vilnius, mob. tel. 8 683 92 998.

**Susitikime** Trakų Vokės dvare (Panerių sen., Vilnius). Koordinatės 54°37'50.4" š. pl., 25°6'31.17" r. ilg.

### **Rugsėjo 25 d. (šeštadienis)**

#### **10.00 ir 15.00. Ekskursija „Arti pilies yra puikus sodas“.**

Ekskursijoje susipažinsite su Valdovų rūmų sodu, atspindinčiu Renesanso epochai būdingą reprezentacinės rezidencijos aplinkos ir želdinių planavimo stilišką, XVI a. augintus prieskoninius ir dekoratyvinius augalus.

2018 m. vasarą Valdovų rūmų muziejus lankytojus pakvietė į Aukštutinės pilies kalno papėdėje rūmų rytinio korpuso užuovėjoje įrengtą sodą. „Arti pilies yra puikus sodas, suplanuotas ir užlaikomas kaip itališko stiliaus“ – taip apie sodą prieš XVII a. vidurio negandas rašė Vilniuje lankęsis brolis pranciškonas Antonijus. Tačiau ankstyviausia žinutė apie valdovo rezidencijos sodą yra daugiau nei šimtmečiu senesnė – 1539 m. rugpjūčio mėnesį savo laiške pilininkui jį paminėjo valdovė Bona Sforca. Šiandien visuomenei atviras renesansinio stiliaus sodas primena senąjį slaptąjį sodą (it. *giardino segreto*), kuris buvo skirtas poilsiui, privatiems pokalbiams ir apmąstymams. Sodą sudaro keletas renesansiniams sodams būdingų elementų: tvarkingai išrikiuotų medžių bosketas, karpytų buksmedžių parteris, aukštosios lysvės su vaistiniais ir prieskoniniais augalais, treliažai su vijokliniais augalais, konteineriuose augantys egzotiniai augalai ir skulptūrinis fontanas.

*Gido paslauga – 2 eurų asmeniui. Būtina išankstinė registracija [www.valdovurumai.lt/registracija](http://www.valdovurumai.lt/registracija).*

**Organizatorius:** Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai, Katedros a. 4, Vilnius, tel. (8 5) 262 0007.

**Susitikime** Valdovų rūmų muziejaus Lankytojų vestibulyje (Katedros a. 4, Vilnius). Koordinatės 54.68603662094219, 25.289807234341552.

### **Rugsėjo 25 d. (šeštadienis)**

#### **12.00. Vieša paskaita „Valdovės Bonos sodai“.**

Viešojoje paskaitoje „Valdovės Bonos sodai“ bus pristatytos Lenkijos karalienės ir Lietuvos didžiosios kunigaikštienės Bonos Sforcos iniciatyva šalia Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rezidencijos Vilniuje užveistas sodas, iš Italijos perimtos sodų veisimo, naujų augalų auginimo ir populiarinimo naujovės, taip pat aptartos Lietuvos didžiojo kunigaikščio ir jo dvariškių valgiaraščio ypatybės bei mitybos pokyčiai, kuriuos lėmė naujų veislių augalų auginimas ir daržų šalia pilies užveisimas.

Lenkijos karalienė ir Lietuvos didžioji kunigaikštienė Bona Sforca šalia valdovo pilies Vilniuje esantį sodą mini 1539 m. rugpjūčio mėnesį pilininkui rašytame laiške. Valdovės prašymu itališko pavyzdžio sodas Vilniuje buvo užveistas 1536 m.

2018 m. vasarą Valdovų rūmų muziejus lankytojams atvėrė Aukštutinės pilies kalno papėdėje rūmų rytinio korpuso užuovėjoje įrengtą sodą. Šį sodą sudaro keletas renesansiniams sodams būdingų elementų: tvarkingai išrikiuotų medžių bosketas, karpytų buksmedžių parteris, aukštosios lysvės su vaistiniais ir prieskoniniais augalais, treliažai su vijokliniais augalais, konteineriuose augantys egzotiniai augalai ir skulptūrinis fontanas. 2021 m. liepos 6 d. šiame sodelyje bus atidengtas valdovės Bonos Sforcos bareljefas.

*Renginys nemokamas. Būtina išankstinė registracija [www.valdovurumai.lt/registracija](http://www.valdovurumai.lt/registracija).*

**Organizatorius:** Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai, Katedros a. 4, Vilnius, tel. (8 5) 262 0007.

**Susitikime** Valdovų rūmų muziejaus Lankytojų vestibulyje (Katedros a. 4, Vilnius). Koordinatės 54.68603662094219, 25.289807234341552.

### **Rugsėjo 26 d. (sekmadienis)**

#### **11.00. Europos parkas: nuo svajonės iki dabar.**

Renginio „Europos parkas: nuo svajonės iki dabar“ dalyviai turės galimybę aktyviai ir turiningai praleisti laiką muziejuje po atviru dangumi. Išsamios ekskursijos metu bus sugretinama Europos parko praeitis ir šiandiena, apžvelgiamas 30 metų muziejaus kūrimo laikotarpis, papasakota, kaip keitėsi vienas iš atgimusios Lietuvos tapatumo simbolių – Europos parkas – nuo 1991 m. pastatytos pirmosios skulptūros iki šių dienų. Antroje renginio dalyje, vaišinantis arbata ir sausainiais, bus galima pasikalbėti, užduoti klausimų pačiam muziejaus kūrėjui ir meninio kraštovaizdžio formuotojui Gintarui Karosui. Atvykusiems su šeima vaikams pasiūlysime dalyvauti atskiroje programoje.

Europos parkas – vienintelis toks muziejus po atviru dangumi, 55 hektarus užimantis meninis kraštovaizdis ir daugiau nei šimto šiuolaikinio meno kūrinių kolekcija. Įsimena įspūdinga dažnai stebinančių skulptūrų, kraštovaizdžio meno kūrinių ir gražios Lietuvos gamtos dermė. Europos parkas – tai ir vieta, kur Lietuva pasauliui pristatoma kaip kultūrinis Europos centras, kur galima atrasti daugiau nei trisdešimties šalių menininkų darbus.

*Dalyvavimas su muziejaus bilietu. Būtina išankstinė registracija el. paštu [hq@europosparkas.lt](mailto:hq@europosparkas.lt), tel. (8 5) 2377 077, mob. tel. 8 698 30 923.*

**Organizatorius:** VšĮ Europos parkas, Europos Parko g. 302, Joneikiškės, Vilniaus r., tel. (8 5) 237 7077.

**Susitikime** prie Europos centro muziejaus po atviru dangumi pagrindinio įėjimo. Koordinatės 54.825695, 25.353455.

### **Rugsėjo 27 d. (pirmadienis)**

#### **14.00. „Lietuvos muziejų kelio“ programos „Kultūriniai kraštovaizdžiai: parkų ir sodų menas“ uždarymo renginys ir konferencija Užutrakio dvaro sodyboje.**

Konferencija skirta aptarti, kuo išskirtiniai yra mūsų istoriniai sodai ir parkai, kaip tinkamai juos saugoti ir prižiūrėti, kokia yra Europos ir pasaulio patirtis prižiūrint ir atkuriant istorinius želdynus; pasvarstyti, ar kultūrinis kraštovaizdis – vertybė, kurią reikia išsaugoti, o gal pakeisti?

Užutrakio dvaro sodyba yra pusiasalyje tarp dviejų ežerų. Čia yra 80 ha parkas, projektuotas pasaulinio garso prancūzų kraštovaizdžio architekto Eduaro Fransua Andrė (Édouard François André). Čia susilieja taisyklingų formų prancūziškasis parkas su peizažiniu angliškuoju parku.

*Būtina išankstinė registracija.*

**Organizatoriai:** Trakų istorinio nacionalinio parko direkcija, Karaimų g. 5, Trakai, tel. (8 528) 55 776; Lietuvos muziejų asociacija, Šnipiškių g. 3, Vilnius, tel. (8 5) 279 0918, mob. tel. 8 684 23 404.

**Susitikime** Užutrakio dvaro sodybos Europos salėje (Užutrakio g. 1, Trakai). Koordinatės 54.659743, 24.943858.

**PASTABA.** Informacija gali keistis, todėl rekomenduojame artėjant renginiui ją patikslinti

[www.muziejukelias.lt](http://www.muziejukelias.lt).

## [Paskutinis puslapis]

Nacionalinis kultūros paveldo aktualinimo, kultūros ir meno sklaidos ir modernių muziejinių iniciatyvų edukacinis projektas „**Lietuvos muziejų kelias**“ pirmą kartą buvo vykdomas 2012-aisiais – Muziejų – metais. Jis sutelkė tiek muziejininkų bendruomenę, tiek visų Lietuvos regionų visuomenę ir paskatino dalyvauti bendrame sumanyme.

2014–2018 m. Lietuvos muziejai įgyvendino penkerių metų renginių ciklą, skirtą Lietuvos valstybės atkūrimo 100-mečiui.

2019–2021 m. Lietuvos muziejai įgyvendina nacionalinės kultūrinės tapatybės formavimo ir puoselėjimo programą „Tėvynės ieškojimas“, skirtą Lietuvos Respublikos atkūrimo 1990 m. kovo 11 d. 30-mečio sukakčiai 2020 m. pažymėti.

„Lietuvos muziejų kelias“ telkia dėmesį į kultūrinius Lietuvos kraštovaizdžius.

### **2019 m. „Lietuvos muziejų kelio“ tema – „Lietuvos kraštovaizdžiai: vandenių kultūrinė atmintis“.**

Visi Lietuvos miestai ir miesteliai, Lietuvos kultūros ir meno asmenybės susijusios su upėmis ir jų legendomis: minime Antaną Baranauską ir matome Šventąją ties Anykščiais, kalbame apie Maironį ir regime Dubysą su jos „antkrančiais žaliais“ ties Raseiniais, prisimename Česlovą Milošą ir akyse išskyla Nevėžis, literatūrinis Isos slėnis ties Kėdainiais, Žemaitė neatsiejama nuo pievų prie Ventos. Apie visas upes yra išlikę legendų, padavimų, sakmių. Lietuvos muziejai – tų vaizdinių saugotojai, jų atminimo ženklų puoselėtojai. „Lietuvos muziejų kelio“ 2019 m. programa kvietė ieškoti Tėvynės per temas „Vandenių kultūrinė atmintis“ vaizdinius ir juos aktualizuojančias veiklas – parodas, edukacinius renginius, kultūrinės ekskursijas, menines akcijas, kūrybines stovyklas, kūrybinius skaitymus ir kt. veiklas.

**2020 m. „Lietuvos muziejų kelio“ tema – „Lietuvos kraštovaizdžiai: kalnų ir kalvų kultūriniai reginiai“.** Siekta pasižvalgyti nuo kalnų, kalvų, priekalnių, piliakalnių ir bokštų į erdves, į jų įamžinimą dailėje, muzikoje, folklore, fotografijose, kitomis meno ir istorijos formomis. Lankytojai kvieisti nuo Birutės kalno Palangoje žvelgti su Maironiu, nuo Juodojo kalno į Raigardo slėnį – Mikalojaus Konstantino Čiurlionio akimis, nuo Aušrakalnio – Vinco Mykolaičio-Putino, nuo „Laimės žiburio“ kalvos – Jono Biliūno akimis.

### **2021 m. „Lietuvos muziejų kelio“ tema – „Kultūriniai kraštovaizdžiai: parkų ir sodų menas“.**

Daugelis muziejų susiję su istoriniais parkais – Europos kultūros formų fenomenais. „Lietuvos muziejų kelias“ 2021 m. juos atskleidžia naujoviškai, siedamas su Europos Tarybos kultūros kelių programa „Parkų ir sodų kelias“. Tai bus sisteminis bandymas „Lietuvos muziejų kelyje“ pamatyti europinės vertės ženklus ar jų likučius.

[3 viršelis]

Redaktorė MIMOZA KLIGIENĖ

Dailininkas XXXXXXXXXXXXXXXX

Spaudai parengė XXXXXXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXXXXXX g. 000, Vilnius

Išleido Lietuvos muziejų asociacija, Šnipiškių g. 3, Vilnius

Spausdino XXXXXXXXX

[4 viršelis]

## **KULTŪRINIAI KRAŠTOVAIZDŽIAI: PARKŲ IR SODŲ MENAS**

**Išsami „Lietuvos muziejų kelio“ programa**

**[www.muziejukelias.lt](http://www.muziejukelias.lt)**

**Informacija tel. (8 5) 279 0918, el. paštu [muziejukelias@gmail.com](mailto:muziejukelias@gmail.com)**

Programą parengė:

**Žemaitijos – Vida Kanapkienė,**

Kretingos muziejaus direktorė

**Mažosios Lietuvos – Liudvika Burzdžiuvienė,**

Martyno Jankaus muziejaus direktorė

**Suvalkijos (Sūduvos) – Tomas Kukauskas,**

Marijampolės krašto ir Prezidento Kazio Griniaus muziejaus muziejininkas

**Dzūkijos – Daina Pledienė,**

Alytaus kraštotyros muziejaus direktoriaus pavaduotoja

**Aukštaitijos – Jolita Kirkilaitė,**

Šiaulių „Aušros“ muziejaus Ryšių su visuomene skyriaus vedėjo pavaduotoja

Programos komunikacijos koordinatorė – **Janina Stankevičienė**

Programos administratorė – **Lolita Valužienė**

### **Projekto partneriai:**

Lietuvos turizmo informacijos centrų asociacija [logo]

Lietuvos dvarų ir pilių asociacija [logo]

### **Informacinis partneris**

Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija [LRT logo]

### **Lietuvos muziejų asociacijos veiklą finansuoja**

Lietuvos kultūros taryba [logo]